

VOLÁNÍ BRNA

...malé nápady pro velké město...

VOLÁNÍ BRNA **...malé nápady pro velké město...**

Koncepce materiálu, tvorba textů

Bára Dvořáková (interpretujsvet.cz), Eva Gregorová (Magistrát města Brna - dále jen MMB), Eva Kalová (MMB)

Ilustrace a výtvarný design

Tomáš Kučerovský

Grafický design

Nela Seitlerová

Odborné konzultace

Blažena Hušková (Sdružení pro interpretaci místního dědictví České republiky), Martina Pacasová (MMB), Linda Seitlerová (MMB)

Licence: Toto dílo je dostupné pod CC BY-NC 4.0

Dáme na vás

KOHO VOLÁ MĚSTO?

Město se stává domovem pro stále více lidí. Někdy si ho představujeme jako křehký a složitý organismus, kde je vše provázané. Má spoustu funkcí, nejenže v něm bydlíme, ale můžeme si v něm například hrát, sportovat, nakupovat, odpočívat, pracovat nebo se přepravovat z místa na místo. Pozornost a péče, kterou městu věnujeme, se nám vrátí v lepší kvalitě života.

A rozvoj města je dlouhodobý proces, který nikdy nekončí. Jak bude město vypadat v budoucnosti, kdy v něm budeš žít ty a tvoje děti, se plánuje už dnes. Právě proto jsme vytvořili tento zápisník. Díky němu si zkusíš město zmapovat a podívat se na něj jinýma očima. Zjistíš, kdo se o něj stará a jak se vyvíjí v čase. A hlavně věříme, že tě může dovést k přemýšlení o tom, jak můžeš město sama či sám ovlivnit. Každý z nás totiž může alespoň malou změnou pomoci místu, na které dosáhne a ke kterému má vztah. Stačí mít otevřené oči.

Věříme, že se tato knížka stane tvou inspirací pro plno malých i velkých nápadů. A ty přijmeš výzvy a dobrodružství, která na tebe při objevování města čekají. V ruce máš živý a kreativní deník, který podporuje přemýšlení, diskusi a spolupráci – doma, ve škole, mezi kamarády nebo třeba v oddíle. Město tě volá, vítá a potřebuje.

JAK BY VYPADALO
TVÉ MĚSTO SNŮ?

V JAKÉM MĚSTĚ
BUDEŠ CHTÍT ŽÍT?

KDE JE TI VE
MĚSTĚ DOBRĚ?

SEN O ZLATÉ TOVÁRNĚ

V KANADĚ
JSEM BYDLELA
V LOFTOVÉM BYTĚ
NA MÍSTĚ STARÉ
TOVÁRNY...

ERIKA

OD TĚ
DOBY JSEM
SNILA O NĚČEM
PODOBNÉM
V BRNĚ.

BRNO, NÁBŘEŽÍ
SVITAVY, 2017

PODÍVEJ,
BÝVALÁ TEXTILKA.
CO KDYBYCH SE ŠLA
ZEPTAT TŘEBA
SEM?

NEBLÁZNI, ERIKO,
NEMŮŽEM SI PŘECE
JEN TAK KOUPIP
TOVÁRNU...

LITUJI,
ZÁJEMCŮ UŽ
JSME TU MĚLI
NĚKOLIK. MY TO
ALE KVŮLI NOVÝM
BYTŮM ZBOURAT
NECHCEME.

KANCELÁŘ
ŘEDITELE

ŘÍKÁTE
ZACHRÁNIT?

TO MY TAKÉ NE.
CHCEME TOVÁRNU
ZACHRÁNIT
A PŘESTAVĚT....

A PAK ŽE TO
NEJDE! TEĎ UŽ
JEN NAJÍT DALŠÍ
NADŠENCE, KTERÍ
DO TOHO PŮJDOU
S NÁMI.

SPÍŠ
BLÁZNY!

NAVÁŽEME
NA HISTORII.

PRO MĚ
JE DŮLEŽITÁ
UDRŽITELNOST.
BUDEME VYUŽÍVAT
DEŠŤOVKU,
A TADY BUDE
SKVĚLÁ STŘEŠNÍ
ZAHRADA!

FINANČNÍ
PORADCE

TO BUDE TEDA
OŘÍSEK. PŮJČKU
VÁM BANKA NEDÁ,
NEJSTE DEVELOPEŘI,
NEMÁTE KAPITÁL...
A VY SE JEŠTĚ
ŽIVÍTE JAKO
MALÍŘKA.

JSOU TO
JENOM ČÍSLA,
NĚJAK TO JÍT
MUSÍ.

MOŽNÁ
KDYBYCHOM
TO CELÉ NĚJAK
ROZDĚLILI NA
BYTY...

O ROK POZDĚJI

STAVBA
POVOLENA

JÁ
UŽ FAKT
NEMŮŽU...

JEN STAVBA
JE VÍČ NEŽ NA
PLNÝ ÚVAZEK.
K TOMU MÁM ALE
JEŠTĚ SVOU
NORMÁLNÍ
PRÁCI...

KONEČNĚ
SI MŮŽEME
ZAPLATIT
STAVEBNÍ
FIRMU.

O DVA
ROKY
POZDĚJI

O TŘI ROKY POZDĚJI

TAHLE
TOVÁRNA SI
NÁS NAŠLA SAMA.
HNED JSME SE
TU CÍTILI JAKO
DOMA.

JASNĚ, ŽE JSME
SE BÁLI NEJISTOTY.
NĚCO TAK ODVÁŽNÉHO?
A V BRNĚ? TO PŘED
NÁMI NIKDO JINÝ
NEZKUSIL!

TOHLE MÍSTO
A SPOLEČNÝ SEN
O JINÉM BYDLENÍ
Z NÁS UDĚLALY
SPOLEČENSTVÍ
PŘÁTEL.

DADA DISTRIKT
NÁS NAUČIL, ŽE
VŠECHNO NAKONEC
NĚJAK JDE.

HLAVNÍ JE
NAJÍT TY SPRÁVNÉ
LIDI A PŘESVĚDČIT
JE O SVÉ VIZI.

BYLY CHVÍLE,
KDY JSME SI ŘÍKALI,
ŽE UŽ BYCHOM DO TAK
NÁROČNÉHO PROJEKTU
NEŠLI. ALE JSME RÁDI,
ŽE JSME SE SVÝCH
SNŮ NEVZDALI.

DADA DISTRIKT ZÍSKAL
V ROCE 2021 ČESKOU
CENU ZA ARCHITEKTURU.

KONEC

AHOJ, JÁ JSEM BĚTKA.
VYROSTLA JSEM VE MĚSTĚ
A MÁM HO HROZNĚ RÁDA. LIDI, RUCH,
OBCHODY, KULTURU... VE MĚSTĚ
JSEM ZKRÁTKA JAKO RYBA VE VODĚ.

HROZNĚ MĚ BAVÍ VYMÝŠLET
A ORGANIZOVAT RŮZNÁ SETKÁNÍ.
VE ŠKOLE MÁM S KAMARÁDKAMI NA
STAROSTI TŘEBA ZAHRADNÍ SLAVNOST
A CHCEME SE PUSTIT DO DNE
ZEMĚ PRO MALÉ DĚTI.

ČAU, JMENUJI SE BEN.
NA MĚSTĚ MÁM RÁD HLAVNĚ PARKY
A ZELEN VŮBEC. A TAKY RŮZNÁ STARÁ
OPUŠTĚNÁ MÍSTA. A TA, KDE SE DÁ
JEZDIT NA SKEJTU.

Z MĚSTA ČASTO UTÍKÁM DO PŘÍRODY,
ALE RÁD SE ZASE VRACÍM. BAVÍ MĚ
NĚCO KUTIT, A TAK PŘEMÝŠLÍM, JESTLI
NEVYLEPŠIT TŘEBA NAŠÍ ŠKOLNÍ
ZAHRADU...

JÁ JSEM URBANISTKA BÁRA.
MOJE PRÁCE JE PŘEMÝŠLET NAD CELÝM
MĚSTEM A LIDMI V NĚM. V HLAVĚ MÁM
PLÁNY, JAK LIDSKÁ SÍDLA MĚNIT TAK, ABY
VYHOVOVALA VŠEM SVÝM OBYVATELŮM. A TAKY
SVĚTU, KTERÝ SE HROZNĚ RYCHLE MĚNÍ.

SNAŽÍM SE, ABY SE NÁM VE MĚSTECH SPOLEČNĚ
DOBŘE ŽILO. MĚLA BY TO BÝT ZDRAVÁ,
SPRAVEDLIVÁ A BEZPEČNÁ MÍSTA PRO ŽIVOT.
A PROTO HLEDÁM SPOLU S KOLEGY CESTY,
JAK TOHO DOSÁHNOUT.
TEĎ ZROVNA PLÁNUJEME PROMĚNY
NÁMĚSTÍ NEBO VZNIK NOVÉ
UDRŽITELNÉ ČTVRTI.

1. kapitola OBJEV MĚSTO

„Nevíš-li, kam patříš, nevíš, kdo jsi.“

Wallace Stegner

MOJE ADRESA VE VESMÍRU

KDE SE CÍTÍŠ BÝT JAKO DOMA?
ZKUS NAPSAT SVOJI „VESMÍRNOU“
ADRESU A OZNAČIT, CO VŠECHNO
POVAŽUJEŠ ZA SVŮJ DOMOV.
JE TO DŮM, VE KTERÉM BYDLÍŠ,
NEBO TŘEBA CELÝ STÁT?

VŠUDE DOBŘE,
NA MLÉČNÉ
DRÁZE NEJLÍP!

MOJE ADRESA VE VESMÍRU

DŮM
ULICE
ČÁST MĚSTA/ČTVRŤ
OBEC
OKRES
KRAJ
STÁT
KONTINENT
POLOKOULE
PLANETA
SOUSTAVA
GALAXIE

MOJE KOMUNITA

CO JE TO KOMUNITA PODLE TEBE?
KDO PATŘÍ DO TVÉ KOMUNITY?
PROČ TOMU TAK JE?

.....
.....
.....

Co je to komunita?

- Skupina lidí, kteří žijí ve vzájemné blízkosti a spojují je společné zájmy a vzájemná pomoc.
- Je to jakékoliv vnímání společného „dobra“, které může být vytvořeno mezi lidmi.
- Jsou to lidé žijící v určité oblasti, kteří jsou citově vázáni k sobě navzájem a k místu, kde žijí.

JAK DALEKO JE...

PŘEDSTAV SI, ŽE RÁNO VSTANEŠ Z POSTELE. JAK DALEKŮ TO MÁŠ NA MÍSTA, KTERÁ JSOU DŮLEŽITÁ A POTŘEBUJEŠ JE?

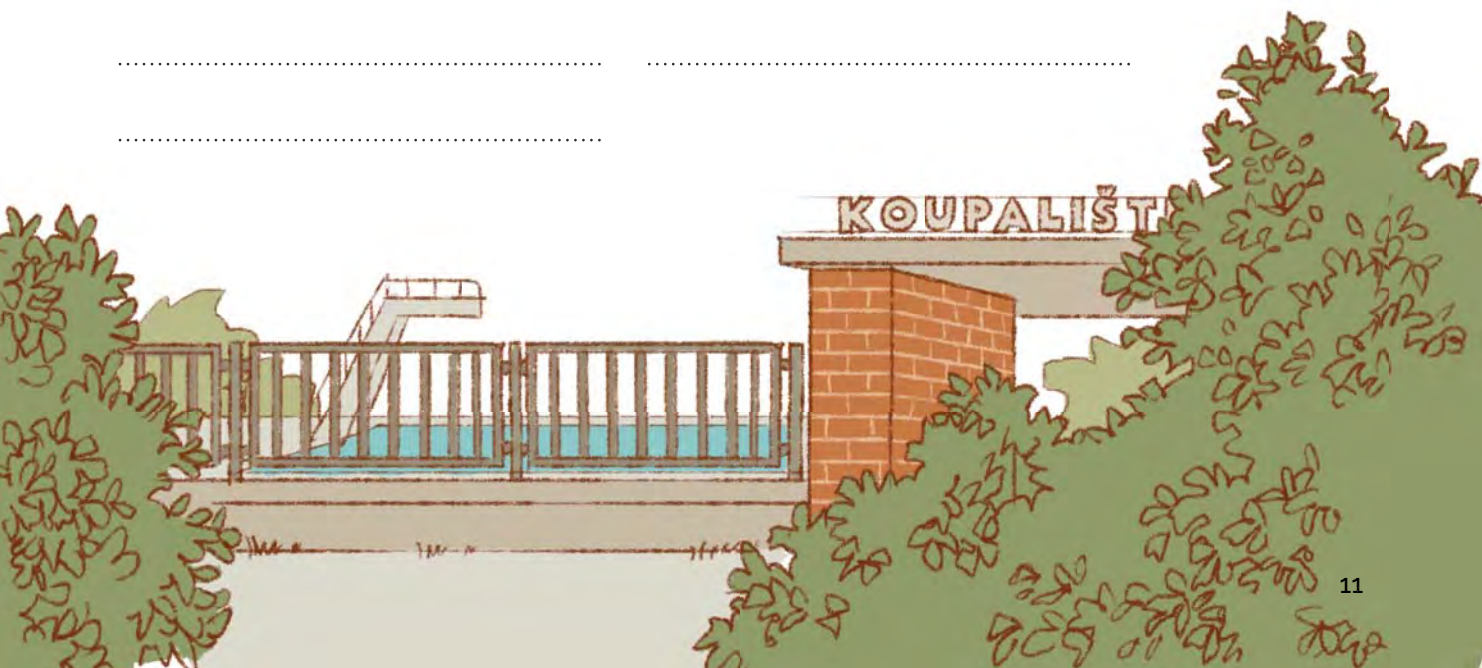

Místo	Vzdálenost	Využívám ho...		
		...každodenně?	...každý týden?	...jednou za měsíc?
Zeleň (les, park)				
Obchod s potravinami				
Hřiště				
Jiné sportoviště (např. bazén)				
Škola				
Kino nebo divadlo				
Knihovna				
DOPLŇ DALŠÍ MÍSTA				

Jaká tři místa jsou pro tebe nejdůležitější?

.....

.....

POCITOVÁ MAPA MÍSTA

Vyber lokalitu, které se chceš věnovat. Může to být ulice, čtvrť, celé město nebo jeho část. Zkrátka oblast, kterou třeba dennodenně procházíš a je ti blízka. Nakresli její mapu. Neměly by v ní chybět silnice, ulice a další orientační body (řeky, potoky, železnice, významné budovy, stromy, parky).

DO MAPY ZAKRESLI MÍSTA
(KAŽDOLI KATEGORII JINOU BARVOU):

1. KRÁSNÁ
2. OŠKLIVÁ NEBO ZANEDBANÁ
3. NEBEZPEČNÁ
4. KDE SE LIDÉ SETKÁVAJÍ
5. TAJEMNÁ, POSVÁTNÁ, MAGICKÁ
(MÍSTA, KDE BY SE MOHL STÁT ZÁZRAK)
6. JEDINEČNÁ, O KTERÝCH ALE MÁLOKDO VÍ

PROČ NA MAPĚ NESMÍ CHYBĚT PRÁVĚ
TATO MÍSTA?

MÍSTO PRO TVOJI MAPU

- Moje nejoblíbenější místo je...

.....

- Tady se mi to fakt nelíbí...

.....

- Místo, které by potřebovalo největší změnu, je...

.....

Do pocitových map svého okolí můžete nahlédnout i online na www.data.brno.cz nebo na www.pocitovemapy.cz.

NEZOUFEJ, TŘEBA
SE TADY STANE
ZÁZRAK.

MÍSTO MÉHO SRDCE

MÁŠ NĚJAKÉ MÍSTO, KTERÉ MÁŠ ÚPLNĚ NEJRADŠÍ? MOŽNÁ TAM ZAŽÍVÁŠ NĚJAKÉ DOBRODRUŽSTVÍ, MOŽNÁ KLID, NEBO SE TI ZKRÁTKA JEN HODNĚ LÍBÍ. ZAKRESLI HO NA MAPU OBCE.

Představ si, že bys ho měl/a popsat návštěvníkovi, který ho nikdy neviděl. Co bys o něm řekl/a?

.....

.....

Proč sem chodíš?

.....

.....

Proč ho máš rád/a?

.....

.....

Kdo místo obývá? Vytvořil ho člověk, nebo příroda?

.....

.....

Napadá tě nějaká změna, která by místu prospěla?

.....

.....

Jak by místo vypadalo z pohledu dravce — z výšky?
Nebo naopak okem mravence?

.....

.....

Jak místo vypadalo před 100 nebo 200 lety?
Co zde bylo možné zažít?

.....

.....

.....

.....

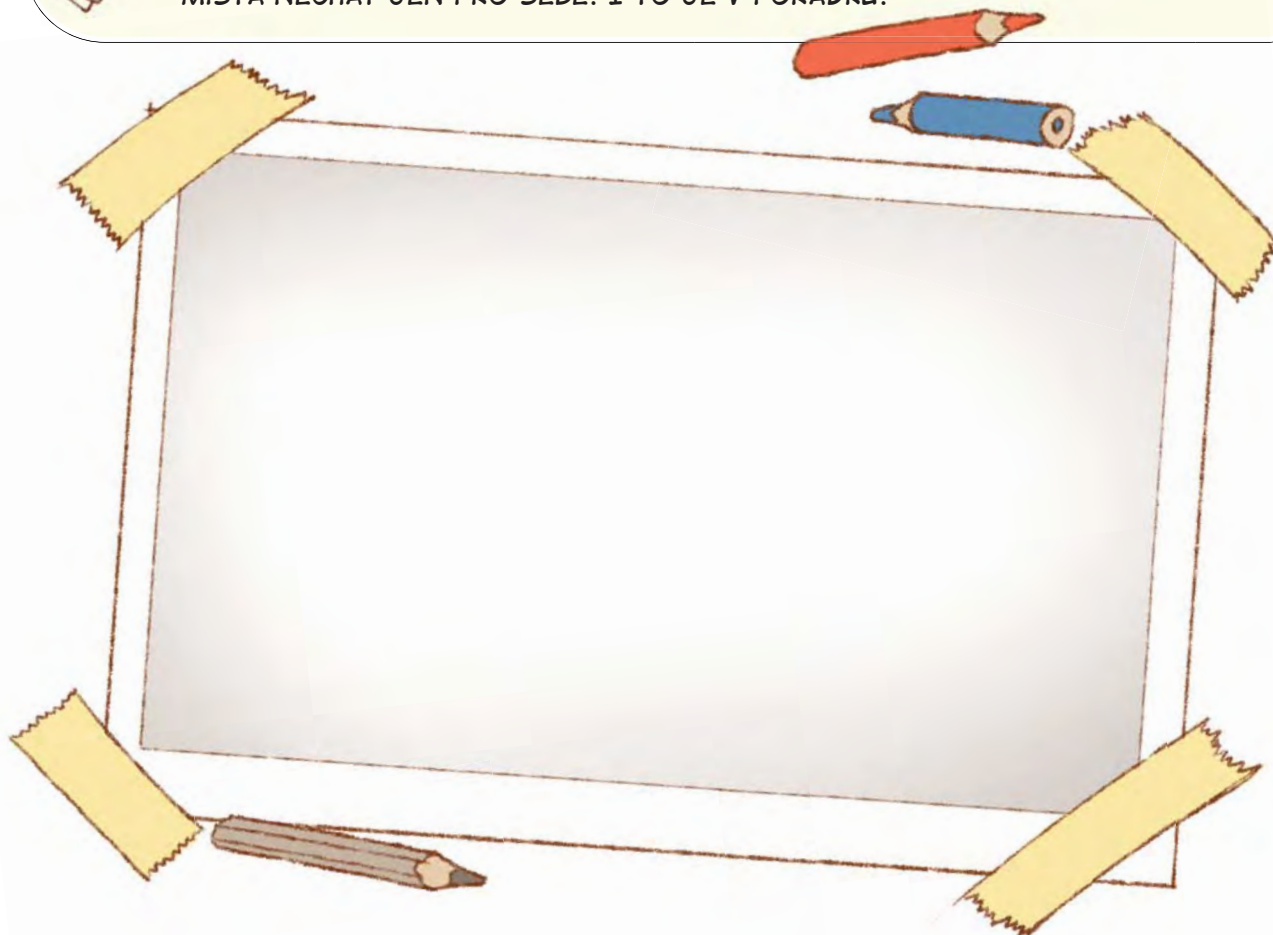
JEŠTĚ PŘED 100 LETY
TU BÝVAL RYBNÍK.
TEDA, TO BY BYLO
DNES KOUPÁNÍ!

ALE VODA
V TOMTO RYBNÍČE
TENKRÁT SLOUŽILA
K POHÁNĚNÍ
STROJŮ.

ZKUSÍŠ TOTO MÍSTO NĚJAK PŘEDSTAVIT OSTATNÍM? MŮŽEŠ HO VYFOTIT, NAKRESLIT, NAPSAT O NĚM BÁSNIČKU, PÍSNÍČKU... NĚKDY SI ALE CHCEME NAŠE MÍSTA NECHAT JEN PRO SEBE. I TO JE V POŘÁDKU.

PROČ MÍT SVÉ OSOBNÍ MÍSTO?

Zkuste vydat se ven a toulat se po okolí, jen tak, tiše a bezcílně, a třeba tak objevíte své osobní místo. Jen tak si budete a vnímate okolní prostor. Možná se stane, že se vám onen prostor sám otevře a ukáže podoby či části, výhledy, zvuky či vůně, jaké jste dosud neznali. To, co se vám doteď jevilo jako nezajímavá kulisa, může se najednou stát středem vaší pozornosti. Dívejte se, číchejte, poslouchajte sebe uvnitř a vně to, co vás obklopuje. Možná dojde k propojení, k pocitu sounáležitosti a přináležení: já a tento strom, tento kout v parku či na školní zahradě, svah u hřiště, lavička, zákoutí v tiché ulici patříme k sobě. Našli jste své osobní místo, na které se můžete vracet ve chvílích radosti, smutku, toužíte-li po zklidnění, po ponoření do přítomnosti, po osvěžení, po vystoupení z běhu světa a ztišení, po prožití posvátna.

Můžete tam psát deník, prožívat své vzpoury a lásky a přátelství. A to je moc dobře, protože svá osobní místa všichni potřebujeme. Pomáhají nám být sami sebou.

Blažena Hušková

HLEDEJ...

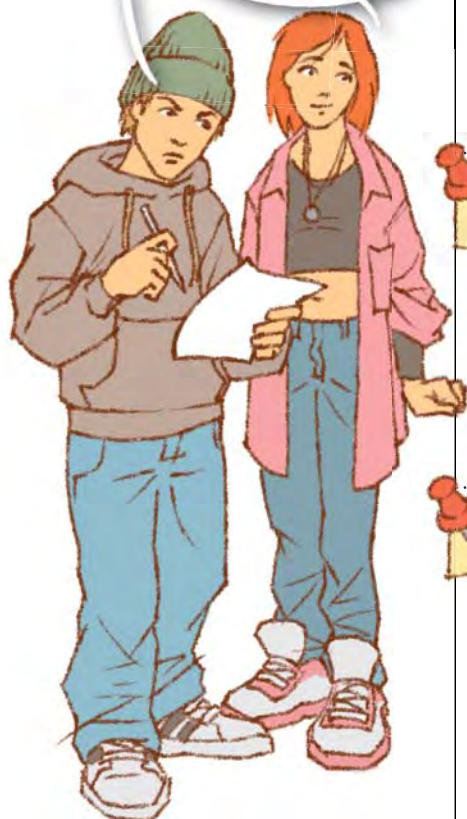

JAK DOBŘE ZNÁŠ MÍSTO, KDE ŽIJEŠ? ZKUS NAJÍT A VYPLNIT CO NEJVÍCE POLÍČEK. OBJEVIL/A JSI NĚCO, CO TĚ PŘEKVAPILO?

VÝHLED DO OKOLÍ	MÍSTO PLNÉ BAREV	PTAČÍ BUDKA / KRMÍTKO / HNÍZDO
		
ZAJÍMAVÁ BUDOVA	MĚSTSKÉ ZÁKOUTÍ	MÍSTO SETKÁVÁNÍ LIDÍ
TŘI RŮZNÉ FASÁDY	VODNÍ PRVEK	TAJEMNÉ MÍSTO
„DIVOČINA“	MÍSTO, KTERÉ VONÍ	MÍSTO, KE KTERÉMU SE VÁŽE PŘÍBĚH

TAK TO MÁME!
FASÁDA S BÁSNIČKOU,
FASÁDA
S GENETICKÝM
KÓDEM, FASÁDA
S PYRAMIDOU.

JŮŮŮ! JÁ JSEM
V BRNĚ OBJEVILA
FASÁDU PLNOU
MRAVENCŮ!

MOJE INSPIRACE

PĚTILÍSTEK O MĚSTĚ

NA PRVNÍ ŘÁDEK NAPIŠ JMÉNO MÍSTA, KDE ŽIJEŠ. PAK POKRAČUJ NA DALŠÍCH ŘÁDČÍCH. JAKÉ TO MÍSTO JE? CO DĚLÁ? JAKÁ VĚTA HO NEJVÍC VYSTIHUJE? K ČEMU BYS HO PŘIROVNAL/A?

UKÁZKA:

BRNO
ŽIVÉ PŘÁTELSKÉ
TEPE VÍTÁ INSPIRUJE
BRNO JE MŮJ DOMOV.
ŘEKY

.....
Název místa

.....
Dvě slova o tom, jaké místo je.

.....
Tři slova popisující, co místo dělá.

.....
...to podstatné o místě

.....
...jednoslovný opis místa (přirovnání)

BÁSEŇ ZE JMÉNA

MĚSTO MŮŽE BÝT JAKO BÁSEŇ!
ZKUSÍŠ NAPSAT TU SVOJI?
A TO TAK, ŽE KAŽDÝ ŘÁDEK BUDE
ZAČÍNAT PÍSMENEM Z TVÉHO JMÉNA.

TVÁ BÁSEŇ

BAREVNÉ BRNO (BÁSEŇ OD JANY)

JISKRY A BARVY, PLNÉ ŽIVOTA A RUCHU
ALE I ZELENĚ, KDE MŮŽEŠ BÝT SÁM V TICHU
NEŽ PROJDEŠ KOLEM PETROVA, ZASLECHNEŠ ZVONY
A CINKÁNÍ A PŘÍBĚHY, STARÉ JAKO ZDEJŠÍ STROMY.

OKEM FOTOGRAFA

VEZMI MOBIL NEBO FOŤÁK A VYRAZ DO TERÉNU. ČEKAJÍ TĚ ČTYŘI FOTOVÝZVY, PŘI KTERÝCH OBJEVÍŠ SVÉ OKOLÍ. PODÍVÁŠ SE NA ZNÁMÁ MÍSTA JINÝMA OČIMA. DO KTERÉ VÝZVY SE PUSTÍŠ? S FOTKAMI SE MŮŽEŠ POCHLUBIT NA SOCIÁLNÍCH SÍTÍCH NEBO VYTVOŘIT MALOU VÝSTAVU.

1. Zoom do lokality

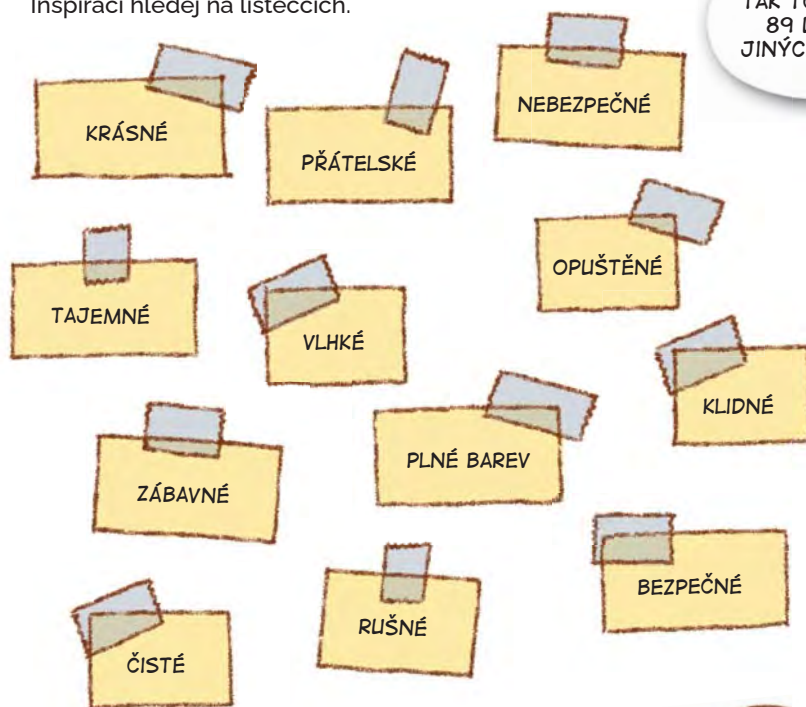
Zaměř se na zajímavé detaily, které dělají tvé místo jedinečným. Mohou to být části historických domů, domovní znamení, graffiti, fotky z místních slavností anebo třeba zajímavé obchody. Cokoliv, co podle tebe vypovídá o místě, kde žiješ, a dělá ho jedinečným.

2. Stejně, ale jiné

Zkus si vybrat nějakou úplně běžnou věc, kterou denně často vidáš – okna, stromy, dveře, vývěsní štíty obchodů. A teď tu věc vyfoť, co nejvícekrát. Kolik různých stromů nebo oken najdeš ve svém okolí?

3. Pestrá fotovýzva

Vyfoť místa, která se hodí k různým přívlastkům. Inspiraci hledej na lístečcích.

TAK TO MÁME
89 ÚPLNĚ
JINÝCH DVEŘÍ!

A TAKY JEDEN
PĚKNĚ TMAVÝ
DVOREK.

4. (Ne)známí lidé

Přemýšlej nad lidmi, které denně potkáváš, ale neznáš je. Prodávačka, policista, učitel... Zeptej se jich, jestli je můžeš vyfotit. Nejlépe v místě, kde je vidáš nejčastěji.

VÝZVA

NE KAŽDÝ RÁD
PÓZUJE PŘED
OBJEKTIVEM. TAKŽE
NEJPRVE JE POTŘEBA SE
DOMLUVIT, JESTLI LIDÉ
O FOCENÍ STOJÍ. SOUHLASÍ
TAKÉ S NÁSLEDNÝM
POUŽITÍM
FOTOGRAFIÍ?

5. Zmizelá místa

Zkus najít staré fotografie ze svého okolí a vyfotit stejná místa dnes. Co na nich zmizelo a co naopak přibylo? Jak na tebe změna působí? Podobně můžeš zkusit zalovit v rodinném albu. Zkusíš vyfotit sebe tak, aby ses co nejvíce přiblížil/a svým předkům na fotografii?

O tom, co zmizelo, je i báseň Jana Skácela.

Jan Skácel – Zahradnictví tety Marie

(Odlévání do ztraceného vosku)

*A někdy divukrásně pršívá
déšť padá na Brno a stromy blízko cest
jako když kdysi teta Marie
kropila z konve saláty a chřest
Záhony dávno srovnal buldozer
a dávno stojí panelový dům
tam kde dařilo se modrým kedlubnám
a jako dětství sladkým angreštům
A teta Marie už také dávno není
(co všechno voda za ta léta vzala)
občas však v Brně divukrásně prší
jako by teta šelík zalévala*

CO V BRNĚ ZMIZELO?

V jedné písničce se zpívá „co bylo, je pryč jednou provždy a stesky jsou k ničemu“. A platí to i o Brně. Na každém kroku najdeme stopy zmizelých staveb, areálů a tras. Třeba takové náměstí Svobody byste před 160 lety skoro nepoznali. Stával na něm veliký kostel svatého Mikuláše.

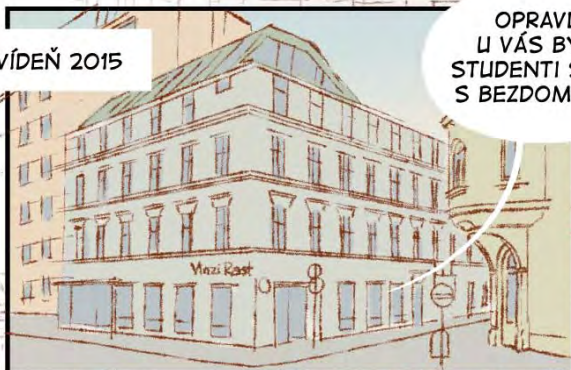
VÍTE, CO MĚ VŽDYCKY MÁTLO?
ŽE V BRNĚ VYSTUPUJU NA
ZASTÁVCE ZIMNÍ STADION, ALE
ŽÁDNÝ TAM NENÍ. A PAK JSEM
ZJISTIL, ŽE TAM HALA
S LEDOVOU PLOCHOU VLASTNĚ
DOCELA NEDÁVNO SKUTEČNĚ
STÁLA.

LIDÉ SE MĚNÍ A S NIMI
I MĚSTO. VYVÍJÍ SE, ROSTE, NĚCO
ZTRÁCÍME, JINÉ VĚCI VZNIKAJÍ. TO,
ŽE SE MÍSTA KOLEM NÁS STÁLE
MĚNÍ, JE NORMÁLNÍ. NĚKTERÁ ALE
CHRÁNÍME A JEJICH ZTRÁTĚ NEBO
POŠKOZENÍ SE SNAŽÍME BRÁNIT.
NESOU SVĚDČTVÍ NEJEN O DOBÁCH
MINULÝCH, ALE I O TVOŘIVOSTI
NAŠICH PŘEDKŮ. TAKOVÝM MÍSTŮM
ŘÍKÁME PAMÁTKY.

JAKO KDYŽ VÁS DO VODY HODÍ

VÍDEŇ 2015

OPRAVDU
U VÁS BYDLÍ
STUDENTI SPOLU
S BEZDOMOVCI?

ANO. A MÁME
TU I OPRAVNU KOL
A RESTAURACI,
KDE PRACUJÍ...

CHTĚLA
JSEM DĚLAT
NĚCO, CO DÁVÁ
SMYSL...

KAŽDÝ BY
MĚL DOSTAT
ŠANCI.

CECILY

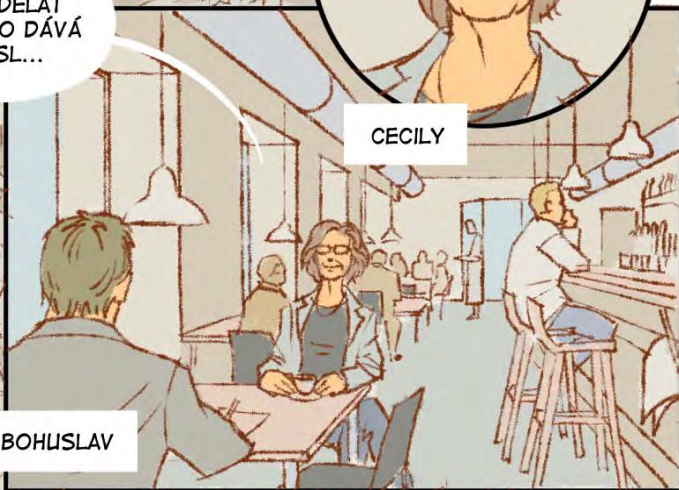
CESTOU DO BRNA

BOHUSLAV

MÍT TAK
SDÍLENÉ BYDLENÍ
V BRNĚ... STUDENTŮ
MÁME SPOUSTU!

POMOHLO
BY TO I MLADÝM
LIDEM Z DĚTSKÝCH
DOMOVŮ...

BRNO, 2022

AHOJ,
JÁ JSEM KATKA.
BYDLÍM TU UŽ
TŘETÍ ROK.

SYMBIOS
NÁS NAUČIL DÍVAT SE,
CO VE SVĚTĚ FUNGUJE.
A NEBÁT SE NÁPADY
MĚNIT, NEZALEKNOUT
SE ANI PAPIRŮ, ANI
LEDOVÉ VODY.

UVIDÍME
SE, AŽ PŘIJDU
ZE ZKOUŠKY.
STUDUJU
INFORMATIKU NA
MENDELCE.

KDYŽ JDETE
DO SCHODŮ, JEDNA
NOHA VŽDYCKY STOJÍ
PEVNĚ NA ZEMI
A DRUHÁ MÍŘÍ
SMĚREM VZHŮRU.

A V SYMBIOSU
NÁM JDE OD POČÁTKU
O TOTÉŽ - DÁVAT
ZÁZEMÍ I SÍLU
VYKROČIT DÁL.

BRNĚNSKÝ SYMBIOS
ZÍSKAL VÝZNAMNÉ
EVROPSKÉ OCENĚNÍ
SOZIALMARIE, CENU PRO
SOCIÁLNÍ INOVACE.

ZA PRVNÍ 3 ROKY FUNGOVÁNÍ
POMOHL 12 MLADÝM LIDEM
Z DĚTSKÝCH DOMOVŮ VSTOUPIT
DO SAMOSTATNÉHO ŽIVOTA.

KONEC

2. kapitola ŽIVOT MĚSTA

„Pod zdánlivě všedním povrchem tvořeným budovami, poli, cestami, skalami, mosty a potoky se všude skrývá bohatství a energie příběhů. Stačí trochu víc otevřít oči a objevíme opravdovou zlatou žilu; napojíme se tak na bohatství našich obcí a ono se stane součástí naší paměti a můžeme je sdílet a s láskou ochraňovat.“

Delia Clark, Steve Glazer, přeložila Blažena Hušková

KDO SE STARÁ O NAŠE MĚSTO?

Město je společenství lidí, kteří spolu chtějí žít na jednom místě. Je to místo setkávání. Netvoří ho jen domy, ulice a obchody, ale hlavně lidé.

To, že město funguje, často ani nevnímáme. Teče nám voda, uvaříme si čaj, můžeme jít do školy nebo knihovny. Chod města zajišťují zvolení politici, úřady a společnosti. Důležité jsou různé podniky a nesmíme zapomínat na místní spolky, jako jsou dobrovolní hasiči, skauti a aktivní občané.

ZKUS ZA MINUTU NAPSAT CO NEJVÍCE PROFESÍ, KTERÉ JSOU PRO CHOD MĚSTA NEZBYTNÉ. KOLIK JICH JE?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

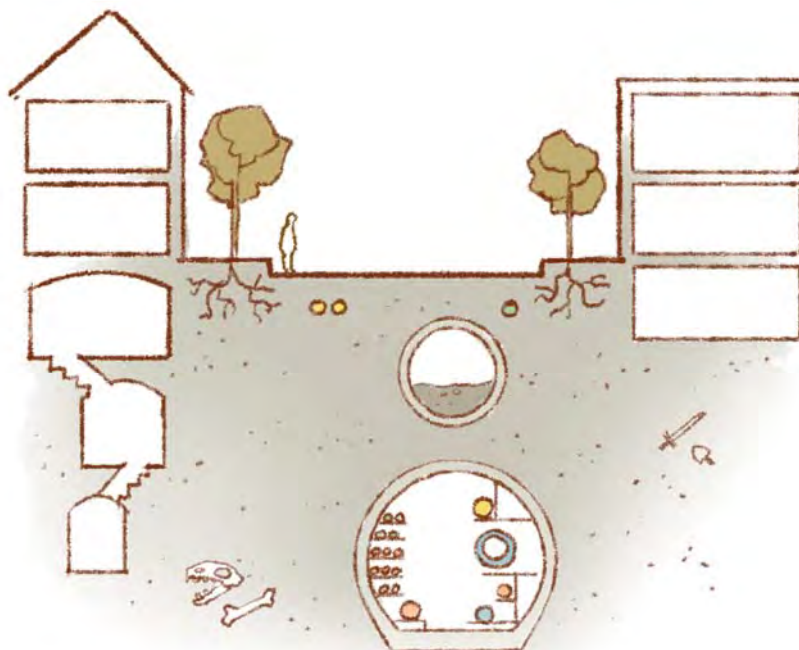
.....

.....

Na tvorbě a fungování města se může dle svých možností podílet úplně každý.

CO SE DĚJE POD NAŠIMA NOHAMA?

Přemýšleli jste někdy na svých cestách městem nad tím, co se ukrývá pod vašimi nohama? Nejen středověké chodby, ale také parovody, teplovody, plynovody, kolektory, vodovody, kanalizační potrubí, elektrické kabely nebo optické sítě vedoucí internet. Věděli jste, že například splašky, které spláchneme v Brně, tečou v potrubí, které je stejně dlouhé jako silnice z Brna do Paříže? Nebo že pitná voda putuje do Brna 80 kilometrů? Tohle neviditelné město pod městem dělá náš život pohodlným. A je za ním práce řady lidí...

PROČ JE POTŘEBA PLÁNOVAT?

Ve městě mají různí lidé různé zájmy. Někdo by chtěl třeba rozšiřovat parky, jiný stavět byty a garáže nebo třeba obrovský mrakodrap. Proto rozvoj musí řídit městský úřad. Každé město a jeho potřeby se vyvíjejí stejně tak, jako mají různé potřeby v průběhu svého života lidé. Vznikají proto územní a strategické plány, které nám říkají, jak bude v budoucnosti území využito a na co všechno se má město do budoucna zaměřit.

Město je i tvoje!

Město může být prostorem i pro tvé sny a plány. Neboj se oslovit starostu nebo starostku, když máš nápad, jak město vylepšit nebo co v něm chybí. Nemusí se to podařit hned, ale každý podnět má smysl.

KDO VE MĚSTĚ POMŮŽE, KDYŽ...

OBJEVILA JSEM APLIKACI „BRŇÁCI PRO BRNO“, KDE MŮŽU NAHLÁSIT ČERNOU SKLÁDKU, O KTEROU JSEM ZAKOPLA NA PROCHÁZCE.

- ☐ ...SE OCITNEŠ V NEBEZPEČÍ
- ☐ ...HOŘÍ
- ☐ ...JSI NEMOCNÝ
- ☐ ...MÁŠ NÁPAD, JAK MĚSTO VYLEPŠIT
- ☐ ...TĚ OHROŽUJE AUTOMOBILOVÁ DOPRAVA
- ☐ ...OBJEVÍŠ ČERNOU SKLÁDKU
- ☐ ...NEMÁŠ KDE TRÁVIT VOLNÝ ČAS
- ☐ ...JE NĚCO ROZBITÉHO NA HŘIŠTI ČI ULICI

JSI TY NEBO NĚKDO JINÝ V NEBEZPEČÍ?

Důležitá čísla

	ZÁCHRANNÁ SLUŽBA	155
	POLICIE	158
	HASIČI	150
	EVROPSKÁ TÍŠŇOVÁ LIKA	112
	MĚSTSKÁ POLICIE	156

KDYBY NĚCO, TAK JÁ MÁM V MOBILU APLIKACI „ZÁCHRANKA“.

V BRNĚ PRACUJE KAŽDÝ DEN ASI PĚTISTOVKA STRÁŽNÍKŮ, KTERÍ ŘEŠÍ NEJRŮZNĚJŠÍ PROBLÉMY – OD POMOCI ZTRACENÝM CIZINCŮM PŘES ODCHYT NEBEZPEČNÝCH ZVÍŘAT AŽ PO ZÁSAHY PROTI AGRESIVNÍM LIDEM. S NÁHLÝMI ZDRAVOTNÍMI KOMPLIKACEMI ZASE POMÁHÁ ZÁCHRANNÁ SLUŽBA, KTERÁ ŘEŠÍ AŽ 900 TÍŠŇOVÝCH HOVORŮ ZA DEN. ASI 300 Z NICH KONČÍ VÝJEZDY K PACIENTŮM.

CHCEŠ NAVRHNOUT ZMĚNU? NEBO TŘEBA ÚPRAVU ČI VYBUDOVÁNÍ NĚJAKÉHO PROSTORU VE MĚSTĚ?

Zkus se nejdříve zamyslet...

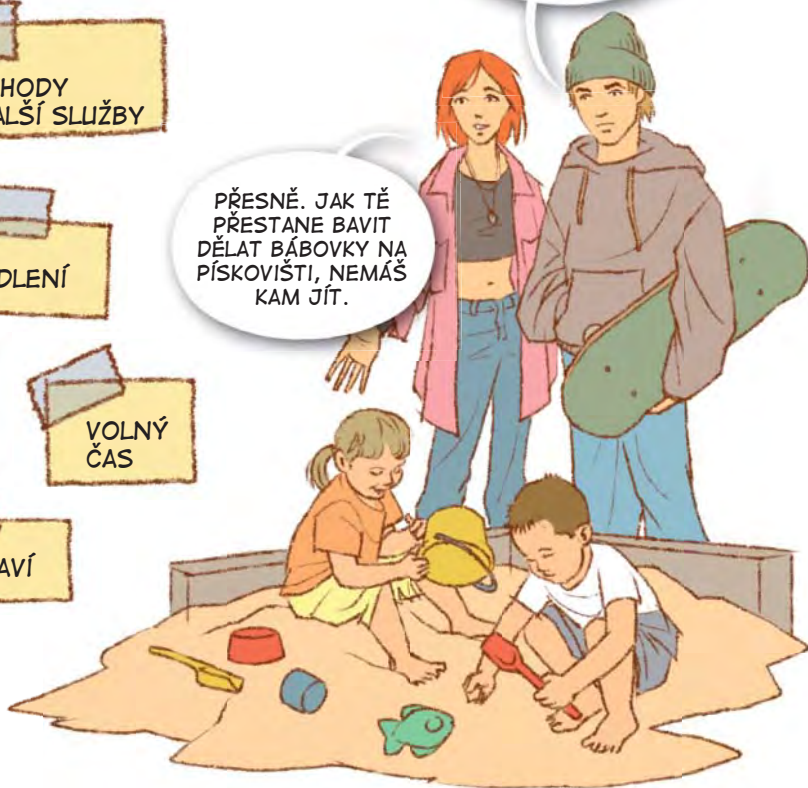

Zastav se nad následujícími oblastmi...

PŘESNĚ. JAK TĚ
PŘESTANE BAVIT
DĚLAT BÁBOVKY NA
PÍSKOVIŠTI, NEMÁŠ
KAM JÍT.

CHYBÍ MI TU
NĚJAKÝ MÍSTO NA
SETKÁVÁNÍ PRO
NÁS STARŠÍ.

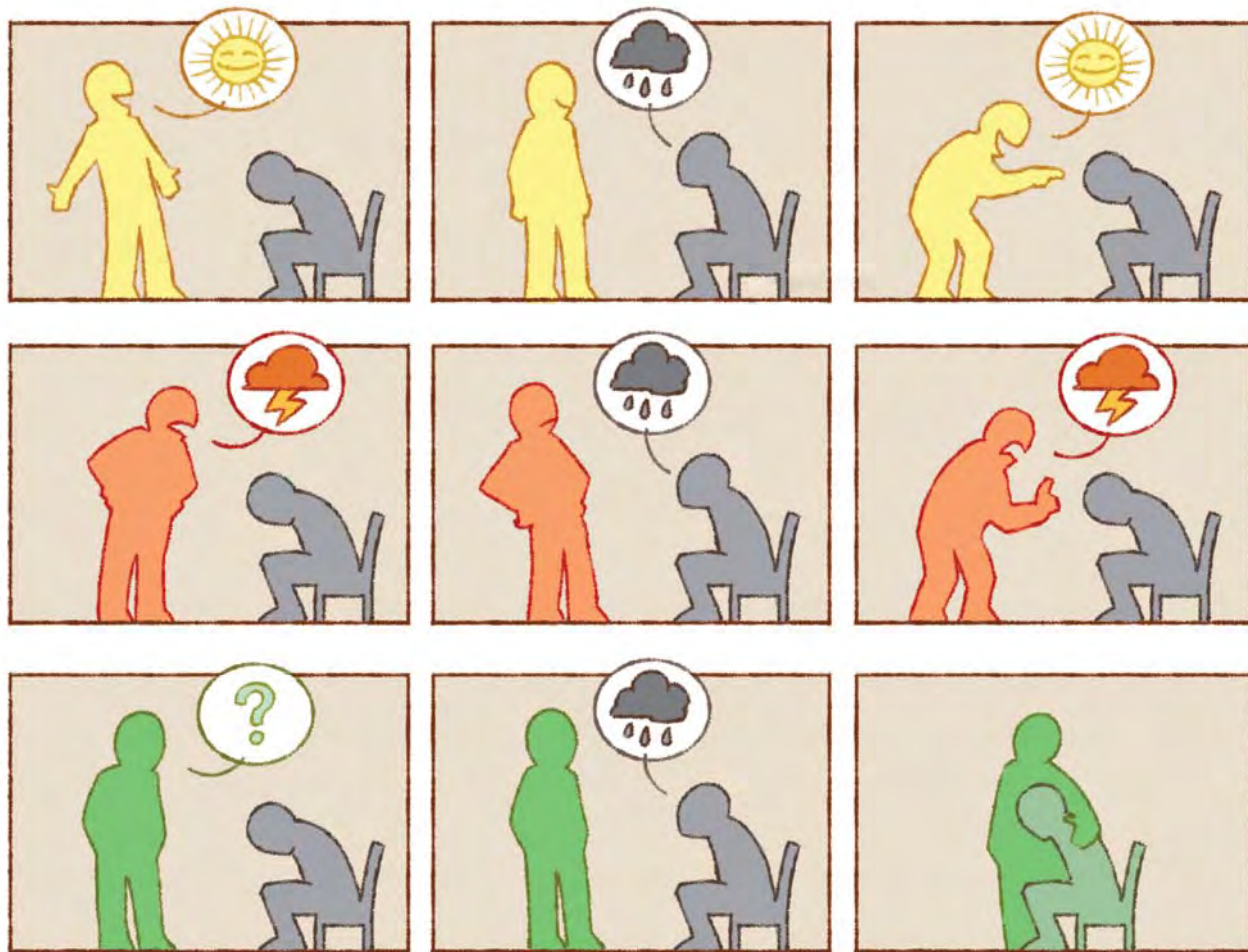
NAPADÁ TĚ, KTERÉ OBLASTI A JAK BY ŠLY VYLEPŠIT? POKUD ANO, MŮŽEŠ O TOM NAPSAT ČLÁNEK, VYTVOŘIT PLAKÁT NEBO ROVNOU OSLOVIT STAROSTU ČI STAROSTKU MĚSTSKÉ ČÁSTI. PORADIT SE O TOM MŮŽEŠ S KAMARÁDY, VE ŠKOLE, VE SKAUTU, DOMA V RODINĚ, ZKRÁTKA S NĚKÝM, S KÝM SI DOBRĚ ROZUMÍŠ.

Třeba Brno nabízí novou možnost podat občanský návrh přes **Dáme na vás!**

V CIZÍCH BOTÁCH

Říká se, že nemáme soudit nikoho, dokud neujdeme alespoň kousek v jeho botách. Tím je myšleno, že se máme zamyslet nad tím, co ten druhý právě prožívá.

Schopnosti vcítit se do druhého říkáme empatie. A je moc důležitá. Umožňuje nám vidět situaci z různých úhlů pohledu.

PŘEDSTAV SI, ŽE TVŮJ KAMARÁD PROHRAJE ZÁPAS, KTERÝ PRO NĚJ BYL HODNĚ DŮLEŽITÝ. JAK MŮŽEŠ REAGOVAT?

Posmívat se mu, ale to žádný opravdový kamarád neudělá...

Začít ho utěšovat, že se nic nestalo...

Zeptat se jej, jak se cítí. A zkusit si představit, jak by bylo tobě, kdyby ses na něco dlouho připravoval/a a nepodařilo se ti to. Vyjádřit svoje pochopení. To je empatie...

KAŽDÝ ČLOVĚK VE TVÉM OKOLÍ ŘEŠÍ SVÉ STAROSTI. JAKÉ JE TO ASI V JEHO BOTÁCH? VYZKOUŠEJ SI TO. PROHLÉDNI SI NÁSLEDUJÍCÍ SITUACE A ZKUS NAPSAT, JAK SE ASI TITO LIDÉ CÍTÍ.

A

Maminka má hodně práce, musí teď pracovat i o víkendu.

B

Maminka asi musí být hodně unavená, když je tak dlouho v práci a ještě ji toho čeká hodně doma. Zeptám se jí, jak jí je a jak ji můžu co nejvíc pomoci.

A

Paní sousedce zemřel manžel.

B

Paní sousedce je asi hodně smutná. Nechybí jí někdo, kdo by jí pomohl anebo si s ním mohla povídat?

A

Můj kamarád se musí odstěhovat a začne chodit na jinou školu. *Jaká reakce tě napadá?*

B

.....

A

Tvůj učitel z prvního stupně se ocitnul po autonehodě na vozíku a běžné dostupná místa jsou teď pro něj těžko dosažitelná. *Jaká reakce tě napadá?*

B

.....

TROCHU JINÁ PROCHÁZKA

Empatie a komunikace je moc důležitá pro to, abychom pochopili ostatní a hledali řešení přijatelná pro všechny.

PŘEDSTAV SI, ŽE MÁŠ KOUZELNÉ BRÝLE. KDYŽ SI JE NASADÍŠ, UVIDÍŠ, CO PROŽÍVAJÍ OSTATNÍ. ZKUS SI PROJÍT MÍSTO, KDE ŽÍJEŠ, S POMYSLNÝMI BRÝLEMI. JAK SE ASI CÍTÍ OSTATNÍ? CO PROŽÍVÁ BEZDOMOVEC, PANÍ STAROSTKA, UČITEL, PRODAVAČ ZE SAMOOBSLUHY, OSOBA S HORŠÍ POHYBLIVOSTÍ, VOZÍČKÁŘ, SPOLUŽÁK ČI SPOLUŽAČKA Z CIZINY? NĚKDY MOŽNÁ NEVÍŠ – A PAK JE DOBRÉ SE ZEPTAT. ZNÁŠ NĚKoho, KDO CHODÍ PO VAŠÍ ULICI S KOČÁRKEM NEBO O HOLI, VOZÍČKÁŘE NEBO NEVIDOMÉHO? MŮŽEŠ HO ZKUSIT OSLOVIT.

MLUVÍME O MĚSTĚ

ROZDĚLTE SE NA MALÉ SKUPINY A VYLOSUJTE SI NĚKTEROU Z OTÁZEK.
POTÉ O NÍ DISKUTUJTE.

KDYBYSTE UMĚLI
ČAROVAT, ČO
BYSTE VE MĚSTĚ
VYKOUZLILI JAKO
PRVNÍ?

Z ČEHO JE VÁM
VE VAŠEM OKOLÍ
SMUTNO?

VZNIKLO VE MĚSTĚ
NĚCO, Z ČEHO MÁTE
RADOST?

KDYBY SE Z VÁS
STALI ARCHITEKTI,
JAKOU BUDOVU BYSTE
NAVRHLI A POSTAVILI
JAKO PRVNÍ?

CO BYSTE VE MĚSTĚ
CHTĚLI ZAŽÍT?

CO BYSTE VE MĚSTĚ
NIKDY NĚCHTĚLI
ZAŽÍT?

CO MŮŽETE SAMI
UDĚLAT, ABYSTE
SE VE MĚSTĚ CÍTILI
DOBŘE?

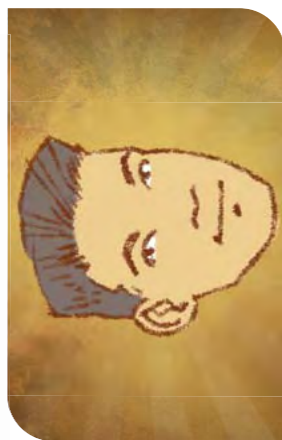
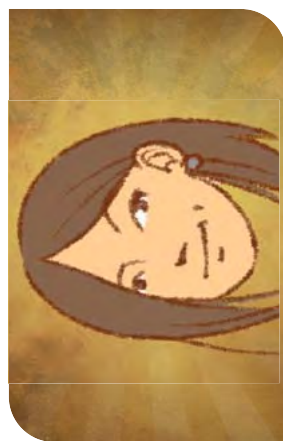
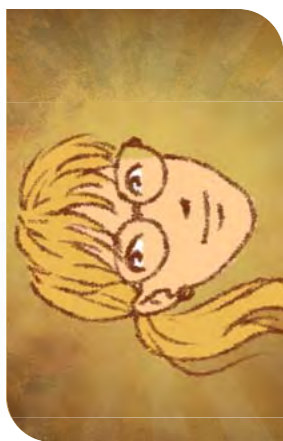
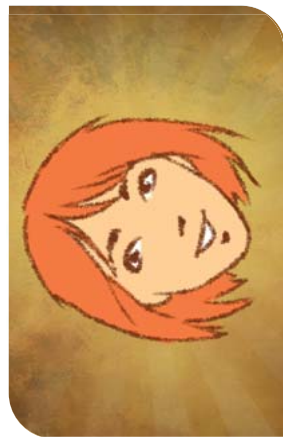
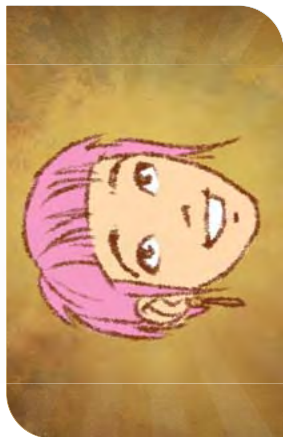
KDYBYSTE
NAVRHOVALI
NOVOU MĚSTSKOU
ČTVRŤ, NA ČO
BYSTE NEMĚLI
ZAPOMENOUT?

KDO NEBO CO VÁM
VE MĚSTĚ MŮŽE
NEUVÍCE POMOCI?

O CO VE MĚSTĚ
BYSTE NIKDY
NECHTĚLI PŘIJÍT?

VYSTŘIHNI
A DOPLŇ
DALŠÍ!

KNIHOVNA

BYTOVÉ DOMY

RODINNÉ DOMY

KOSTEL

HŘBITOV

ŠKOLA

MATEŘSKÁ ŠKOLKA

ZASTÁVKA VLAKU

NÁDRAŽÍ

KINO

MUZEUM

NEMOCNICE

DIVADLO

KAVÁRNA

CYKLOSTEZKA

LES

PARK

ZAHŘÁDKY

KANCELÁŘE

TOVÁRNA

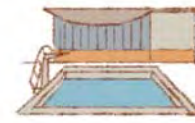
SPALOVNA

HŘIŠTĚ

TĚLOCVIČNA

BAZÉN

BANKA

POŠTA

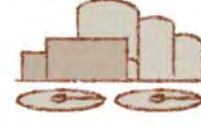
HOTEL

POLICEJNÍ STANICE

POLE

ČISTIČKA

TEPLÁRNA

SBĚRNÝ DVŮR

KLUZIŠTĚ

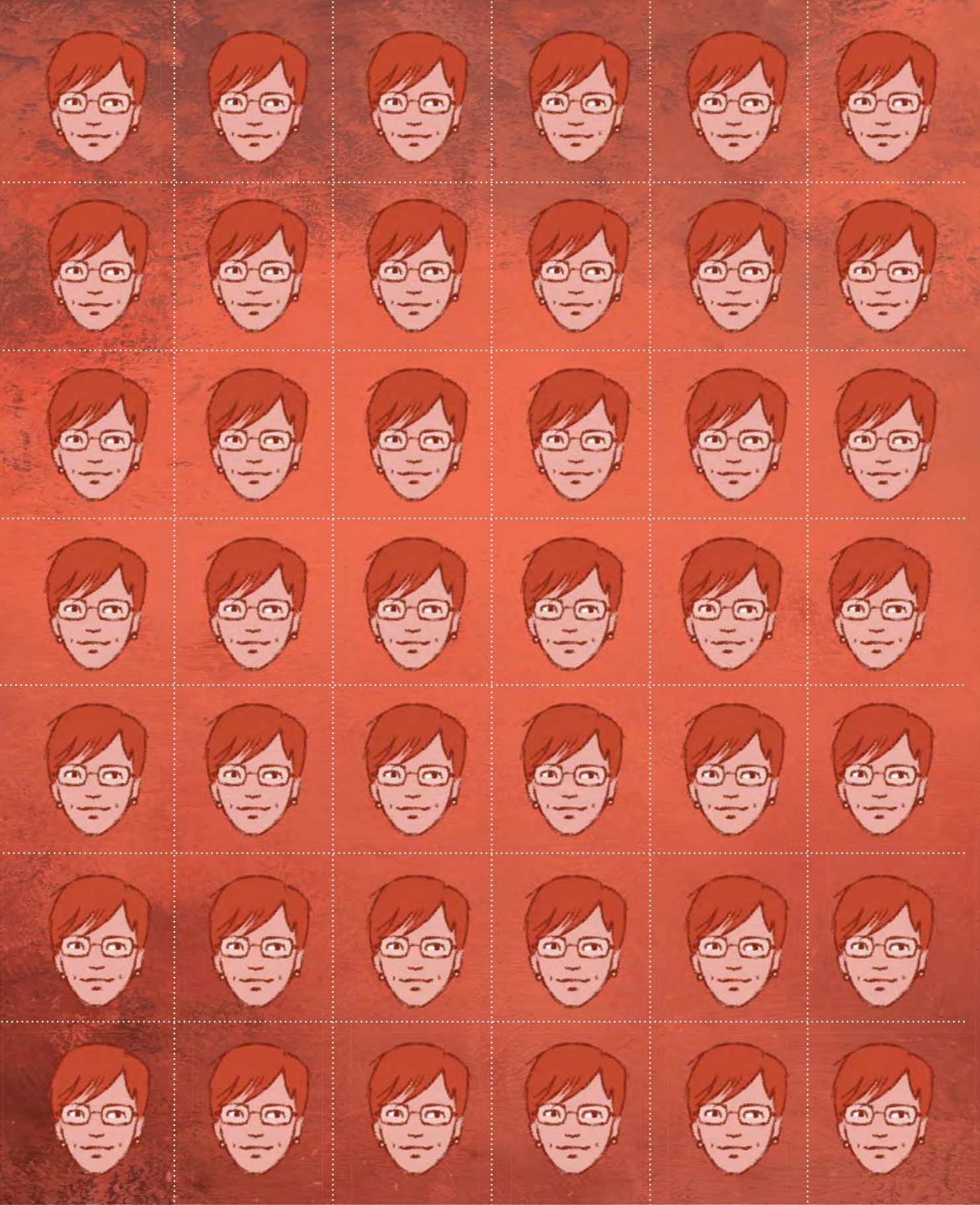
SOLÁRNÍ
ELEKTRÁRNA

ALEJ

VYSTŘIHNI
A DOPLŇ
DALŠÍ!

MĚSTO SNŮ

Z čeho se skládá město? Na jaká místa chodíme? Které budovy potkáváme a využíváme? Jak spolu souvisí?

Městské puzzle

MÍSTA K BYDLENÍ

RODINNÉ DOMY, SÍDLIŠTĚ, BYTOVKY, UNIVERZITNÍ KOLEJE

OBCHODNÍ ČÁST

(MÍSTA, KDE NAKUPUJEME A VYUŽÍVÁME SLUŽBY)
RESTAURACE, OBCHODY, HOTELY, BENZÍNOVÉ PUMPY, SUPERMARKETY

SLUŽBY

NEMOCNICE, POLICEJNÍ STANICE, KINA, DIVADLA, KNIHOVNY, ŠKOLY, SPORTOVIŠTĚ, SBĚRNÉ DVORY

PRÁCE

ELEKTRÁRNY, TOVÁRNY, SKLADY, KANCELÁŘSKÉ BUDOVY

KOMUNITNÍ MÍSTA

KOSTELY, PARKY, KLUBOVNY, HŘIŠTĚ

DOPRAVA

CYKLOSTEZKY, CHODNÍKY, ZASTÁVKY, NÁDRAŽÍ, LETIŠTĚ, SILNICE, KOLEJE

PŘÍRODA

PARKY, ZAHRÁDKY (I TY KOMUNITNÍ), PŘÍMĚSTSKÉ LESY, LOUKY, POLE, POTOKY, ŘEKY, RYBNÍKY

NEVIDITELNÉ MĚSTO

KANALIZACE, VODOVODY, OPTICKÉ KABELY, ELEKTRICKÉ VEDENÍ, PLYNOVODY, HORKOVODY, PŘENOSOVÉ STANICE MOBILNÍ SÍTĚ

MĚSTO SE STÁVÁ DOMOVEM PRO STÁLE VÍCE LIDÍ. MŮŽEME SI HO PŘEDSTAVIT JAKO KŘEHKÝ A SLOŽITÝ ORGANISMUS. TAKOVÉ LIDSKÉ MRAVENIŠTĚ. MÁ SPOUSTU FUNKCÍ, MŮŽEME V NĚM NAPŘÍKLAD SPORTOVAT, NAKUPOVAT, ODPOČÍVAT NEBO SE PŘEPRAVOVAT Z MÍSTA NA MÍSTO. KDYŽ O MĚSTO BŮDEME PEČOVAT, NÁŠ ŽIVOT V NĚM BUDE LEPŠÍ.

JE LEPŠÍ ŽÍT V MÍSTĚ, KDE JE „MIX“ RŮZNÝCH SLUŽEB, NEBO KDE JE JEN JEDNA FUNKCE? JAKÉ JSOU VÝHODY A NEVÝHODY OBOU VARIANT?

Je to trochu, jako když pečeme bábovku – potřebujeme smíchat různé suroviny. Když nám nějaká úplně chybí, nebo je jí moc, bábovka se nepovede. Stejně tak dobře nefungují například nové čtvrti, kde jsou jen a pouze rodinné domy. Když pěšky a po chodníku nedojdete do školy, na hřiště nebo třeba pro chleba a do práce to mají dospělí pekelně daleko, není zástavba dobře naplánovaná.

A JAKÉ MĚSTO BYSTE SI „NAMÍCHALI“ VY? KDE BYSTE CHTĚLI ŽÍT? VYUŽIJTE KARTIČKY A ZKUSŤE HO SESTAVIT. POPIŠTE SVÉ MĚSTO SNŮ. JAKÉ JSOU HLAVNÍ DŮVODY, PROČ BYSTE V NĚM CHTĚLI ŽÍT? ZKUSŤE VYSLECHNOUT TAKÉ SVÉ SPOLUŽÁKY. SDÍLENÍ JE MOC DŮLEŽITÉ. MĚSTO NIKOMU NEPATŘÍ, A TAK HLEDÁME CESTY, ABY NÁM V NĚM BYLO SPOLEČNĚ DOBRĚ. KAŽDÝ MOŽNÁ TOUŽÍ PO NĚČEM JINÉM – ALE MĚSTO MÁME JEN JEDNO.

NA NÁMĚSTÍ

NAJDĚTE NÁMĚSTÍ V BLÍZKOSTI VAŠÍ ŠKOLY. JAK VZNIKLO A K ČEMU SLOUŽILO? JAKÁ JE JEHO FUNKCE DNES? KDO HO NEJČASTĚJI VYUŽÍVÁ? ZKUSTE HO NAFOTIT NEBO NAKRESLIT.

Najdete na něm ...?

- ☐ PAMÁTNÍK NEBO POMNÍK, KTERÝ PŘIPOMÍNÁ HISTORII...
- ☐ HISTORICKOU BUDOVU
- ☐ PARK NEBO JINOU ZELEŇ
- ☐ MÍSTA K ODPOČINKU
- ☐ OBCHODY

- ☐ MÍSTA, KDE SE LIDÉ SETKÁVAJÍ
- ☐ PROSTOR PRO RŮZNÉ SLAVNOSTI
- ☐ SOCHU NEBO JINÉ VÝTVARNÉ DÍLO
- ☐ ZANEDBANÉ MÍSTO
- ☐ NĚCO DALŠÍHO, CO VÁS ZAJÍMÁ?

ZKUS SE NA NÁMĚSTÍ NA DELŠÍ DOBU ZASTAVIT A VŠÍMAT SI DĚNÍ OKOLO SEBE. POZORUJ OSTATNÍ LIDI A SITUACE, KTERÉ SE ZDE ODEHRÁVAJÍ. VNÍMEJ I POČASÍ A JAK SE SITUACE MĚNÍ PODLE DENNÍ ČI ROČNÍ DOBY.

- Lidé na náměstí nejvíce využívají
- Na náměstí se nám líbí
- Problémy, které vidíme
- Rádi bychom změnili

NYNÍ VYTVOŘTE MODEL „IDEÁLNÍHO NÁMĚSTÍ“. MŮŽETE HO NAKRESLIT NA PAPÍR NEBO V POČÍTAČI. NEBO HO VYROBIT Z NEJRŮZNĚJŠÍCH KRABIC A KRABÍČEK.

PROČ MAJÍ NÁMĚSTÍ ČASTO „DIVNÝ“ TVAR?

Tak třeba náměstí Svobody – nejvýznamnější a nejživější brněnské náměstí – má tvar trojúhelníku. Ten určily dřívější obchodní cesty a také bývalý potok, nebo spíše městská stoka, která tam tekla. Také Staroměstské náměstí v Praze nemá tvar přesného obdélníku. Je to tím, že zaoblená uliční čára kopíruje původní cestu pro vozy.

V dobách, kdy vznikala středověká města, lidé ještě neznali automobily, vlaky a letadla. Sídla formovaly staré obchodní cesty a řeky. Klíčovou částí tehdy bylo i opevnění. Města rostla a měnila se s tím, jak se měnily potřeby i jak přicházely historické události. Domy se dostavovaly a modernizovaly. Průmyslový rozvoj změnil tvář měst – vznikaly továrny i moderní čtvrti, často na místě původních osad. Dnes jsou města organicky propojená nejen se svým širším okolím – metropolitním zázemím –, ale i s globalizovaným světem.

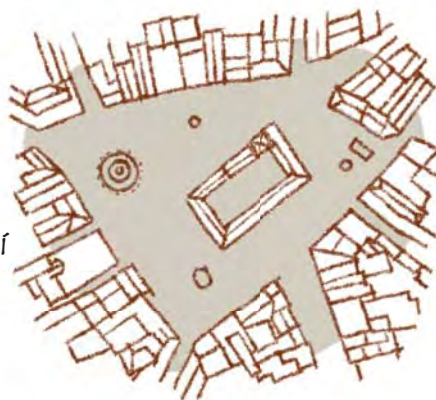
NÁMĚSTÍ SVOBODY
V BRNĚ

STAROMĚSTSKÉ
NÁMĚSTÍ V PRAZE

HORNÍ NÁMĚSTÍ
V OLOMOUCI

ABY STROMŮM NEDOŠEL DECH

VÝVOJ
LETECKÝCH
SOFTWAREŮ

MICHAL

VYDRŽTE,
ZROVNA
DOKONČUJU
NOVOU
AKTUALIZACI.

LUŽÁNKY

TY STROMY
NÁM SCHNOU
PŘED OČIMA...

A Z TOPOLOVÉ
ALEJE ZBYLA
SOTVA
POLOVINA...

ŘEČKOVICE

ALE
JAK TO
ZMĚNIT?

UŽ
VÍM!

POJĎME
VDECHNOUT
STARÉ ALEJE
NOVÝ
ŽIVOT...

DÍKY PARTICIPATIVNÍMU
ROZPOČTU MOHOU LIDÉ
OŽIVIT BRNO. CESTA
VEDE OD NÁPADU
A JEHO PŘIHLÁŠENÍ
PŘES SBÍRÁNÍ PODPORY
A TVORBU KOMUNITY
AŽ K PŘESTŘIŽENÍ
PÁSKY.

VÍCE NA
PARO.DAMENAVAS.CZ

OBNOVENÁ ALEJ

VÍŠ, ŽE
TADY BYLA
MOJE PRABABIČKA
NA PRVNÍM RANDE
S PRADĚDOU?

AŽ STROMY
VYROSTOU,
TŘEBA TU BUDOU
CHODIT NA
SCHŮZKY NAŠE
DĚTI.

HLAVNĚ
ABY NÁM
TA ALEJ
NEUSCHLA.

STAČILO
BY, KDYBY
NĚKDO VZAL
PETKU A ASPOŇ
JEDEN STROM
ZALIL.

UŽ TO
MÁM!
PROPOJÍME
STROMY
A LIDI.

POMŮŽE
NÁM
APLIKACE...

DOMA
STAČÍ
UŠETŘIT
TROCHU
VODY...

A VENKU
PAK ZALÍT
STROM.

KDYŽ SE
KAŽDÝ ČLOVĚK
ZASTAVÍ U «SVÉHO»
STROMU JEDNOU
DENNĚ, DOSTANE
TEN STROM VODY
DOCELA DOST.

DNES
SPOLUPRACUJEME
S VĚDCI A CHYSTÁME
PŘENOS APLIKACE
DO ZAHRANIČÍ.

DÍKY
PARTICIPATI-
VNÍMU ROZPOČTU
VZNIKAJÍ
V BRNĚ OÁZY
ZELENĚ.

STROMY
A JEJICH RŮST
V PODMÍNKÁCH MĚSTA
ÚPLNĚ ZMĚNILY MOU
PRÁCI A VLASTNĚ CELÝ
MŮJ ŽIVOT. NAUČIL JSEM
SE SPOUSTU NOVÉHO
NEJEN O NICH, ALE
I O LIDECH A LIDSKÝCH
SÍDLECH.

UŽ VÍM,
ŽE KAŽDÝ
Z NÁS MŮŽE
MĚNIT SVOJE
OKOLÍ K LEPŠÍMU.
DÁVÁ MI TO
SMYSL.

APLIKACE ZALEJME.CZ ZÍSKALA CENU E.ON
ENERGY GLOBE ZA NEJLEPŠÍ EKOLOGICKÝ
PROJEKT ROKU V KATEGORII VODA.

KONEC

3. kapitola

DO AKCE

„Nikdy nepochybuje o tom, že by malá skupina přemýšlivých, odhodlaných lidí nemohla změnit svět. Ve skutečnosti je to jediná věc, která ho kdy změnila.“

Margaret Mead

JÁ JAKO SUPERHRDINA

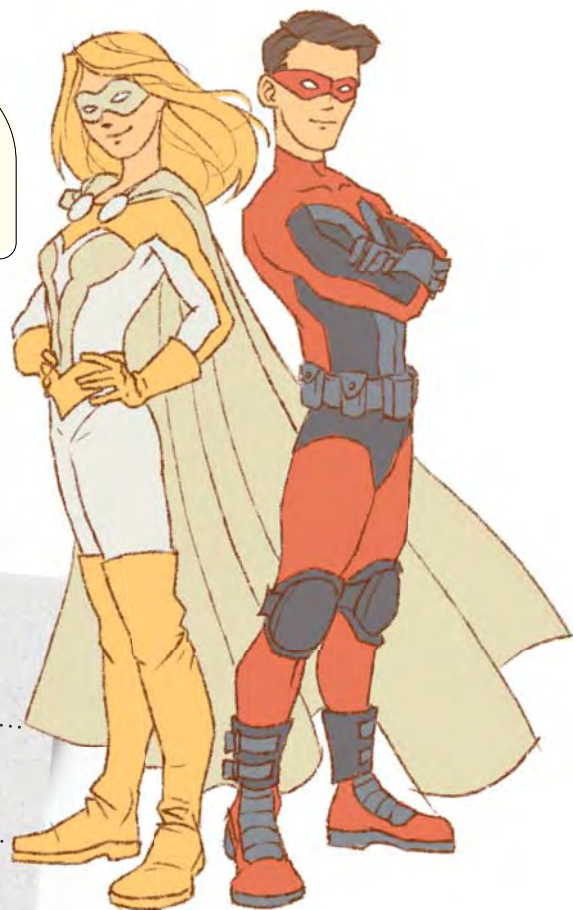
KAŽDÝ, KDO SE ZAPOJÍ DO CHODU MĚSTA, SE MŮŽE STÁT TAKOVÝM MÍSTNÍM SUPERHRDINOU. ZKUS POPSAT SAMA/SAMU SEBE.

MOJE SUPERHRDINSKÉ JMÉNO:

MOJE SUPERSCHOPNOSTI:

S ČÍM BOJUJI:

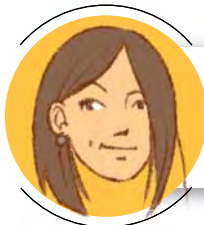
CO MOHU PRO SVOJI KOMUNITU UDĚLAT:

JÁ A MŮJ TÝM

Pracovat a něčeho dosáhnout v týmu je mnohem lepší, než na to být sám. Jak se říká – víc hlav víc ví (a víc rukou toho více dokáže). Každý úspěch je také potřeba oslavit. A taková párty pro jednoho je trochu nuda.

Lidé jsou různí, stejně jako jejich role v týmu. A nejlepší je, když se vzájemně doplňujete.

REŽISÉR

RÁDA DÁVÁM VĚCI DO POHYBU. POTŘEBUJI VIDĚT VÝSLEDKY A NEJLÉPE JICH DOSÁHNOUT HNED. CHCI, ABYCHOM SPOLEČNĚ JAKO TÝM DOSÁHLI CO NEJVĚTŠÍCH ÚSPĚCHŮ.

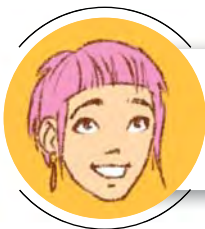
„A do příště si každý nachystá...”

REJPA

UMÍM ZHODNOTIT VELKÉ MNOŽSTVÍ INFORMACÍ. RÁD PROMÝŠLÍM PROBLÉMY A TAKÉ UMÍM POSODIT NÁPADY ÖSTATNÍCH.

„Musíme si dát pozor na...”

CHRLIČ

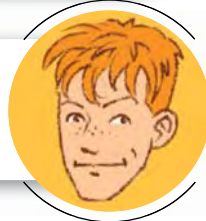
JSEM OTEVŘENÁ A PŘÍMÁ. CHRLÍM NÁPADY A HLEDÁM ZAJÍMAVÁ ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ.

„Mám nápad!“

HASIČ

UMÍM NASLOUCHAT, SNADNO KOMUNIKUJI, POVZBUZUJI OSTATNÍ. JSEM TAKOVÉ POJÍTKO CELÉHO TÝMU.

„Dejme tomu nápadu šanci...“

PŘEDSEDA

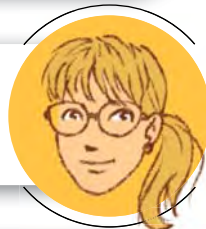
MÁM PŘIROZENOU AUTORITU. UMÍM MLUVIT I NASLOUCHAT OSTATNÍM A TAKÉ SE NALADIT NA OSTATNÍ ČLENY SKUPINY.

„Dnes jsme se potkali, abychom...“

TAHOUN

JSEM PRAKTICKÁ A RÁDA VĚCI ORGANIZUJI. VŽDYCKY PLÁNUJI A PROMÝŠLÍM ÚKOLY.

„Napišu plán do tabulky, bude to pro nás přehlednější.“

DOTAHOVAČ

SLEDUJI NÁPAD OD ZAČÁTKU AŽ DO KONCE. VĚNUJI POZORNOST DETAILU A VNÁŠÍM DO AKTIVIT POŘÁDEK.

„Nikdy to nedokončíme, pokud...“

ZKUŠ SE ZAMYSLET, JAKÝ BY BYL TVŮJ „VYSNĚNÝ TÝM“? POKUD TO UŽ VÍŠ, MŮŽEŠ DOPLNIT JMÉNA KONKRÉTNÍCH KAMARÁDŮ A SPOLUŽÁKŮ.

Blank lined area for writing the answer to the question about the 'dream team'.

POTKÁME SE MEZI DOMY

ZKUSÍTE USPOŘÁDAT AKCI PRO KAMARÁDY A SOUSEDY? MŮŽETE SE PŘIDAT K ZAVEDENÝM AKCÍM NEBO VYMYSLET SVOJI VLASTNÍ.

4 TIPY NA AKCE

Uklidíme Česko

Úklidová akce, kdy lidé z celé republiky zlepšují místa, kde žijí. Aktivní dobrovolníci uklízejí nelegálně vzniklé černé skládky a odpady.

Den Země

Velký svátek věnovaný Zemi. Ekologicky motivovaný svátek upozorňuje lidi na životní prostředí. Jeho oslava může mít řadu podob od aktivit pro děti přes přednášky až po promítání filmů.

22. 4.

Férová snídáně

Velký piknik, kdy se ve stejný čas propojí tisíce lidí. Návštěvníci snídáně se sejdou a dají tak najevo svůj zájem o to, co jíme. Piknikovací dobroty totiž pochází od fairtradových a lokálních pěstitelů.

Fairtrade je značka zboží, která nám říká, že jeho výrobci za něj dostali férově zaplacené. Více se dozvíte na www.fairtrade.cz. Zde můžete také zaregistrovat plánovanou snídani.

DRUHÁ KVĚTNOVÁ
SOBOTA

Dáme na vás

Je nástroj města Brna pro zapojování obyvatel. V něm lidé rozhodují o tom, co se udělá a kam peníze půjdou. Nově můžete městu Brnu navrhnout i pouhý nápad, kterým se má město dále zabývat. Skvělý nápad můžete mít i vy.

A jaký je váš nápad?

.....

.....

.....

.....

BRITÁNIE SLAVÍ NAPLNO

V ostrovní zemi věnují oslavě komunit celý měsíc. Ten je plný akcí na podporu sousedství. A co všechno Britové dělají?

- Oslavují vše, co mají společného se svými sousedy (*The great get together day*).
- Podporují místní neziskové organizace (*Small charity week*).
- Věnují se osamělým lidem (*Loneliness awareness week*).
- Děkuji dobrovolníkům nebo třeba pečovatelům a lidem, kteří pomáhají v boji s pandemií (*Thank you day*).
- Podporují přistěhovalce a uprchlíky (*Refugees week*).
- Zvou sousedy na společný „Velký oběd“ a další akce (*The Big lunch, Neighborhood watch week*).

DARUJ SVŮJ ČAS

Říká se, že máme dvě ruce. Jednu na to, abychom se starali o sebe, a druhou na to, abychom někomu pomohli. Přečti si následující příběhy.

DO JEDNÉ RUKY PAK NAPIŠ, JAK MŮŽEŠ JAKO DOBROVOLNÍK POMOCI OSTATNÍM, A DO DRUHÉ TO, CO BY SIS PŘÁL/A PRO SEBE.

Jak pomáhají druhým ve volném čase naši kamarádi?

VEDOU SKAUTSKÉ DRUŽINY

CHODÍ SI HRÁT S DĚTMI ZE ŠKOLKY NEBO DĚTSKÉHO DOMOVA

SBÍRAJÍ ODPADKY

ORGANIZUJÍ SPORTOVNÍ LIGU

STARAJÍ SE O ŠKOLNÍ ZAHRADU

NOSÍ STARŠÍM LIDEM NÁKUPY

KDYŽ JSEM BYLA MALÁ, NAŠI MĚ VEDLI K FOTBALU A FLORBALU, ALE TEĎ JSEM SE DALA NA LEZENÍ A BAVÍ MĚ I BOULDERING.

NAUČÍM SE ŠPANĚLSKY

NAJDU SI KAMARÁDY S PODOBNÝMI ZÁJMY, SE KTERÝMI MI BUDE DOBRĚ

KAŽDÝ DEN SI PROTÁHNU TĚLO

DENNĚ STRÁVÍM CHVILKU S KNÍŽKOU

VYZKOUŠÍM NOVÝ SPORT

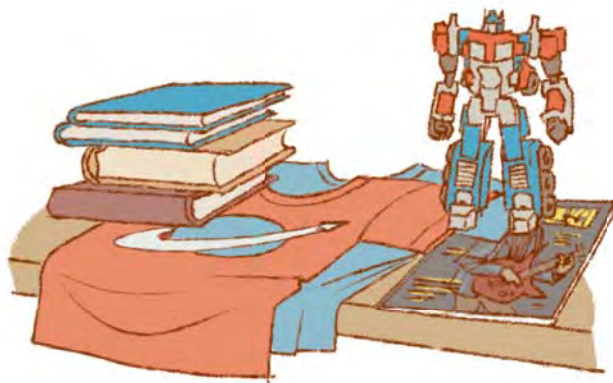
JEDEN VEČER V TÝDNU SI VYHRADÍM JEN PRO SEBE

JÁ JSEM TEDA RADŠÍ SE ZVÍRATY. A TAK POMÁHÁM TÍM, ŽE VENČÍM PSY Z ÚTULKU.

SWAPNI TO!

Máš tričko, které se ti přestalo líbit? Přečtenou knížku? Vyřazený závodní dres? Zakořeněné řízky z tvé oblíbené kytky? Spousta věcí, které už nepotřebuješ, může být pokladem pro někoho jiného ve tvém okolí.

Co takhle zorganizovat výměnnou akci, na které se seznámíš se sousedy, a ještě pomůžeš chránit životní prostředí? Nejšetrnější věc je totiž ta nikdy nevyrobená.

JAK NA TO

1. DRUHÝ ŽIVOT KNIHÁM

Přečtené knihy největší zbytečnost? Ale kdepak. Na řadě míst se dnes objevují knihobudky, kde si je lidé vyměňují. Existují i pojízdné verze, kterými můžeš potěšit například lidi v domovech pro seniory nebo kohokoliv druhého.

2. PENÍZE? NEPOTŘEBUJEŠ!

Swap markety fungují na jednoduchém principu. Přineseš něco, co už nepotřebuješ nebo máš navíc, a odneseš si něco jiného. Co takovou výměnu zorganizovat ve třídě, ve škole nebo na jiném místě v obci? Vyměnit (swapovat) můžeš jak oblečení, tak i pokojové rostliny, sazeničky, knihy, hračky a hry nebo třeba hrnky a jiné drobnosti.

ZKUS SI NAPSAT SVŮJ
(NE)NÁKUPNÍ SEZNAM:

Můžu darovat:

Chtěl/a bych si odnést:

3. MŮJ NÁPAD

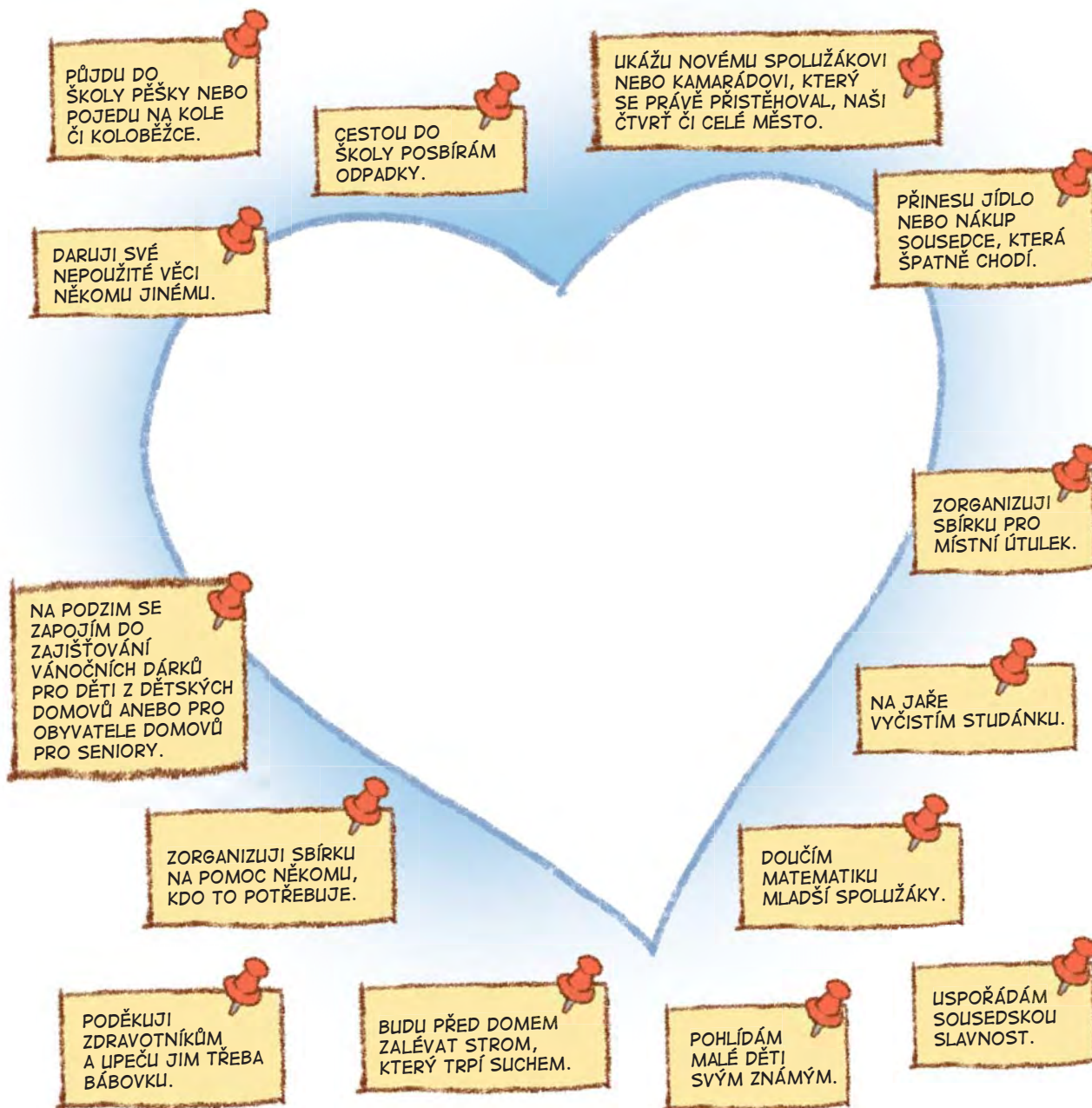
V našich městech se kromě knihobudek začínají objevovat také sdílené ledničky nebo třeba kontejnery na textil a „dobroskříně“. Do nich jednoduše dáš nepotřebné oblečení, které pak může udělat radost někomu jinému. Jinde můžeš zanést drobné použité vybavení domácnosti do sběrného dvora. A co napadá tebe?

MOJE KOMUNITNÍ DOBROMAPA

NĚKTERÉ NÁPADY SE DAJÍ USKUTEČNIT SNADNO A RYCHLE, JINÉ POTŘEBUJÍ VÍCE ČASU A ORGANIZACE. JE PROTO POTŘEBA SI UDĚLAT PLÁN, JAK NA TO A CO VŠECHNO MUSÍME PRO SPLNĚNÍ CÍLE UDĚLAT. TAKÉ JE POTŘEBA SLEDOVAT, CO SE NÁM UŽ PODAŘILO A CO NÁS NAOPAK JEŠTĚ ČEKÁ.

MĚSTO NA „MODROZELENO“

Dnes víme, že ve městě nesmí chybět zeleň a voda. Urbanisté a architekti proto hledají různé cesty, jak dostat přírodu co nejvíce do měst. Zelené střechy, ozeleněné fasády, zasakovací povrchy, revitalizované či nové parky. Už se ví, že „modrozelená“ města mají lepší klima a také se v nich lidem lépe žije.

POJĎTE SE SE MNOU
PODÍVAT NA MĚSTO
JEŠTĚ Z DALŠÍHO ÚHLU
POHLEDU.

Výzva zvaná klimatická změna

Asi každý zažil nepříjemná letní vedra. S měnicím se klimatem horké dny přibývají. A nejen ty – častěji se ve městech setkáme také s povodněmi, přivalovými dešti nebo vichřicemi. Existují ale různé způsoby, jak tyto dopady na náš život zmírnit. Taková adaptační opatření jsou dnes součástí plánování budoucích měst. Ale některé kroky může udělat úplně každý.

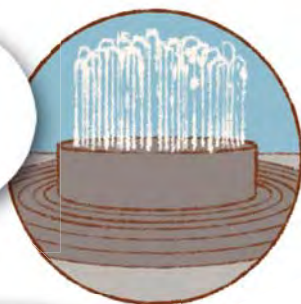

STŘEŠE SLUŠÍ ZELENÁ

Některé střechy připomínají zahradu. Taková střecha je chytrá přírodní klimatizace, která navíc zadržuje vodu.

KAŽDÁ KAPKA SE POČÍTÁ

Jezírka, rybníky, fontány, kašny – voda do města patří. Je plná života a v parných dnech oceníme její chlad.

STROMY A ALEJE NÁS CHLADÍ

Vědci spočítali, že vzrostlý listnatý strom během slunného letního dne odpaří 100 litrů vody, ochlazuje tím vzduch a funguje tak jako výkonné klimatické zařízení. Ve městech je sice někdy těžší zajistit stromům vhodné podmínky pro růst, ale vyplatí se to!

NA POVRCHU ZÁLEŽÍ

Travník i štěrka pomáhá zadržet vodu, která by z betonu rychle otekla.

DEŠŤOVÁ ZAHRADA

Stačí malá terénní prohlubeň a voda se v zahradě zasákne. Daří se tam i jiným kytkám a život je hned o trochu pestřejší.

VODA, KTERÁ NEODETEČE

Srážkovou vodu zadrží jednoduše barel, jezírko, nebo různé podzemní nádrže.

NAŠLA JSEM NA WEBU
DATA.BRNO.CZ TEPLOTNÍ
MAPU BRNA A VÍM, JAKÉ MÍSTO
JE NEJTEPLEJŠÍ V LÉTĚ
A ZÁROVEŇ V ZIMĚ
I NEJSTUDENĚJŠÍ. JE TO
ÚZEMÍ VÝSTAVIŠTĚ S VELKÝMI
BETONOVÝMI PLOCHAMI. NAOPAK
ŘEKA SVRATKA HLED VEDLE
V LÉTĚ CHLADÍ A V ZIMĚ
OHŘÍVÁ.

ZÁHON PRO DOBU SUCHA

Zasakovací dešťový záhon propojuje několik trvalkových záhonů. Ty vsáknou vodu, která by jinak otekla do kanalizace.

CO ZPŘÍJEMNÍ POBYT NA NÁMĚSTÍCH, ULICÍCH A PARCÍCH BĚHEM PARNÉHO LÉTA? BUDOU TO PÍTKA, MLHOVÉ SPRCHY, ZKRÁTKA VODA? PŘIJDETE NA DALŠÍ NÁPADY?

JAK PROMĚNIT SÍDLIŠTĚ V DOMOV?

Jak naložit s bývalou zahrádkářskou kolonií, která zanikla při výstavbě sídliště? Navíc s černou skládkou, která byla hned vedle? Tohle řešili v brněnské čtvrti Nový Lískovec. Na místě se původně mělo dále stavět. Lidé naopak chtěli zeleň. Paní starostka přišla s netradičním řešením a vznikl tak park Pod Plachtami, který se stal zelenou oázou mezi paneláky. Jejím srdcem je jezírko, kam stéká dešťová voda z okolních střech. Místní v jeho okolí zasadili desítky stromů. Park doplňuje hřiště s majákem. Rychle se z něj stalo oblíbené místo, kde se lidé rádi setkávají. A také místo, které nás inspiruje k tomu, že lidské potřeby mohou být v rovnováze s přírodou.

Jak pomoci ozelenit město?

MY NEMÁME ZAHRADU,
ALE UDĚLALA JSEM SI JEDLÝ
BALKON. UŽ JE PLNÝ RAJČAT,
JAHOD, ŘEDKVIČEK, SALÁTŮ
A BYLINEK. Z BALKONU JDOU
ROVNOU NA TALÍŘ!

JÁ CHODÍM HROZNĚ
RÁD DO UNIVERZITNÍCH
LESŮ V OKOLÍ BRNA. OBČAS
JSME TAM POMÁHALI
SÁZET STROMY. A TEĎ
JSEM DOKONCE PŘEMLUVIL
RODIČE, ŽE SI ADOPTUJEME
STUDÁNKU.

A jaké další výzvy můžete zkusit?

*Také malý záhonek
nebo zahrádka se
počítá. Pečuj
o stromek, keř či
okrasný záhonek před
svým domem.*

*Pokud nemáš vlastní
zahrádku, můžeš se
starat
o školní pozemek
nebo najít blízkou
komunitní zahradu.*

*Sbírej dešťovou vodu
a při zalévání tak šetři
tou pitnou.*

*Můžeš měnit semínka
s ostatními
– semínková banka
pomáhá šířit pestrost.*

PROČ JE PESTROST VE MĚSTĚ DŮLEŽITÁ?

Příroda je všude kolem nás, nemusíme za ní cestovat do odlehlých míst. V našich městech může nalézt útočiště řada druhů. Například netopýři se usídlí na půdě, kos žije na našich balkónech, syseľ je obyvatel golfových hřišť a letišť. Paneláky zvířatům někdy nahradí skály, parky zase řídké lesy... A tak se městské prostředí stává domovem pro množství druhů, které dříve žily ve volné krajině. Ve městech najdeme i ohrožené druhy živočichů a rostlin. Čím různorodější prostředí vytvoříme, tím více zajímavých rostlin a živočichů v něm najde domov.

KROK ZA KROKEM

MÁTE CHUŤ ZLEPŠIT MÍSTO, KDE ŽIJETE? VYDEJTE SE NA CESTU!

2. KROK – VÍME, PROČ TO VŠECHNO DĚLÁME

Hned na začátku je tak důležité si říct, proč to všechno děláte.

Čeho chcete dosáhnout?

Stanovte si jasný a konkrétní cíl.

Projekt je změna – a vždycky je potřeba vědět, jakou změnu přinese váš nápad.

Před školou nám chybí místo na parkování kol. Řada z nás by jezdila ráda na kole, ale nemá ho kam dát.

Od září bude před školou kolárna, do které bude možné bezpečně zaparkovat minimálně 50 kol.

Žáci, učitelé a další zaměstnanci naší školy budou moci jezdit do školy na kole. Sniží se tak počet aut v okolí školy a posílí se náš zdravý životní styl (o větší dopravní bezpečnosti ani nemluvě).

4. KROK – VÍME, JAK NA TO

Co všechno se musí stát, abyste splnili svůj cíl? Rozdělte si konkrétní úkoly, které vedou k cíli. Zatněte zuby a pusťte se do toho.

Schůzka s ředitelem školy. Schůzka se starostou či zřizovatelem školy. Zajištění peněz a materiálu. Domluva s rodiči a řemeslníky. Kampaň mezi žáky školy na podporu bezpečné jízdy na kole. Stavba kolárny.

Máme kde parkovat naše kola. Zvedl se počet žáků i učitelů, kteří jezdí do školy na kole.

1. KROK – MÁME TÉMA NEBO PROBLÉM

Už víte, jaký problém chcete řešit? Je dobré zabývat se tím, co se týká přímo vás a blízkého okolí. Důležitá je také chuť téma řešit. Musí vás zkrátka bavit a zajímat.

3. KROK – VÍME, PRO KOHO TO DĚLÁME

Teď se zkuste zamyslet nad tím, pro koho to všechno děláte. Jakým skupinám váš projekt pomůže?

5. KROK – Povedlo se to?

Vraťte se k cíli – podařilo se vám ho splnit? Pokud ano, nezapomeňte na pořádnou oslavu.

MÁTE NÁPAD? NENECHTE HO PLAVAT!

Na realizaci dobrého nápadu pro školu můžete získat peníze i vy. V Brně mimo jiné díky **PARTICIPATIVNÍMU ROZPOČTU DO ŠKOL**.

CO PARTICIPATIVNÍ ROZPOČET NABÍZÍ?

Pomůže vám vylepšit vaši školu. Máte nápad? Pak ho můžete snadno uskutečnit. Kromě dobrého nápadu budete potřebovat tým, motivaci, akci a plánování. Neobejdete se ani bez spolupráce s učiteli, spolupráce v týmu a informování kamarádů ve škole.

Pokud se to povede a nadchnete pro váš nápad ostatní, máte vyhráno. Získáte peníze na to, abyste ho mohli uskutečnit. Vaše škola tak bude i díky vašemu snažení místem, kam budete rádi chodit.

Více informací najdete na skoly.damenavas.cz

DÍKY NOVÉ VENKOVNÍ
LŮŽEBNĚ JSME DALEKO
VÍCE NA ČERSTVÉM
VZDUCHU...

MŮŽEME
RELAXOVAT
V NOVÉM
KOUTKU...

KONEČNĚ SI MÁME
NA ZAHRADĚ KAM
SEDNOUT...

JÁ JSEM TŘEBA
CHTĚL PROSADIT NÁKUP
3D TISKÁRNY. A JAK
TO DOPADLO? MÁME
RELAXAČNÍ KOUTEK,
KAM SI CHODÍ HOLKY
POVÍDAT!

A POKUD NEUSPĚJETE
- NEZOLFEJTE. MOŽNÁ
PRO VÁŠ NÁPAD JEŠTĚ
NEPŘÍŠEL TEN SPRÁVNÝ
ČAS.

TAKOVÁ TO BYLA
NUDNÁ ZEĎ
- A TEĎ TAM MÁME
BOULDEROVOU
STĚNU!

TAK TO MÁME: OŽIVENÁ ZASTÁVKA, ALTÁNEK PŘED ŠKOLOU, BYLINKOVÁ ZAHRÁDKA, KOMPOSTOVÁNÍ, ŽÍŽALÁRIUM...

ODE ZDI KE ZDI

LETOS JE TO NA NAŠÍ TRÍDĚ. MÁTE NĚKDO NĚJAKÝ NÁPAD, CO ZLEPŠIT?

MNĚ SE NELÍBÍ BUDOVA ŠKOLY. JE TO TAKOVÁ ŠEDIVÁ KRABICE...

TRÍDA EKOGYMNÁZIA, BRNO

TO TEDA. TAK CO OŽIVIT TU PŘEDNÍ ZED? BUDE TO HEZČÍ VÝHLED I PRO LIDI Z OKOLNÍCH PANELÁKŮ.

SUPER! UDĚLÁME TU NĚJAKÝ COOL GRAFFITI!!

NEBO STĚNU NECHÁME CELOU ZARŮST ZELENÍ. BUDE TO TAKOVÁ SÍDLIŠTNÍ DŽUNGLE!

HELE, MUSÍME STÁT NOHAMA NA ZEMI.

TADY BY ŠLA UDĚLAT KONSTRUKCE Z PETEK.

NAŠLA JSEM PROTOTYP! JE TO FUNKČNÍ A JE TO SKORO ZADARMO!

MY VYBEREME VHDNÝ KYTKY. TY NACHYŠTEJ PLÁN ÚDRŽBY.

NA GRAFFITI SE NETVÁŘÍ STAROSTA...

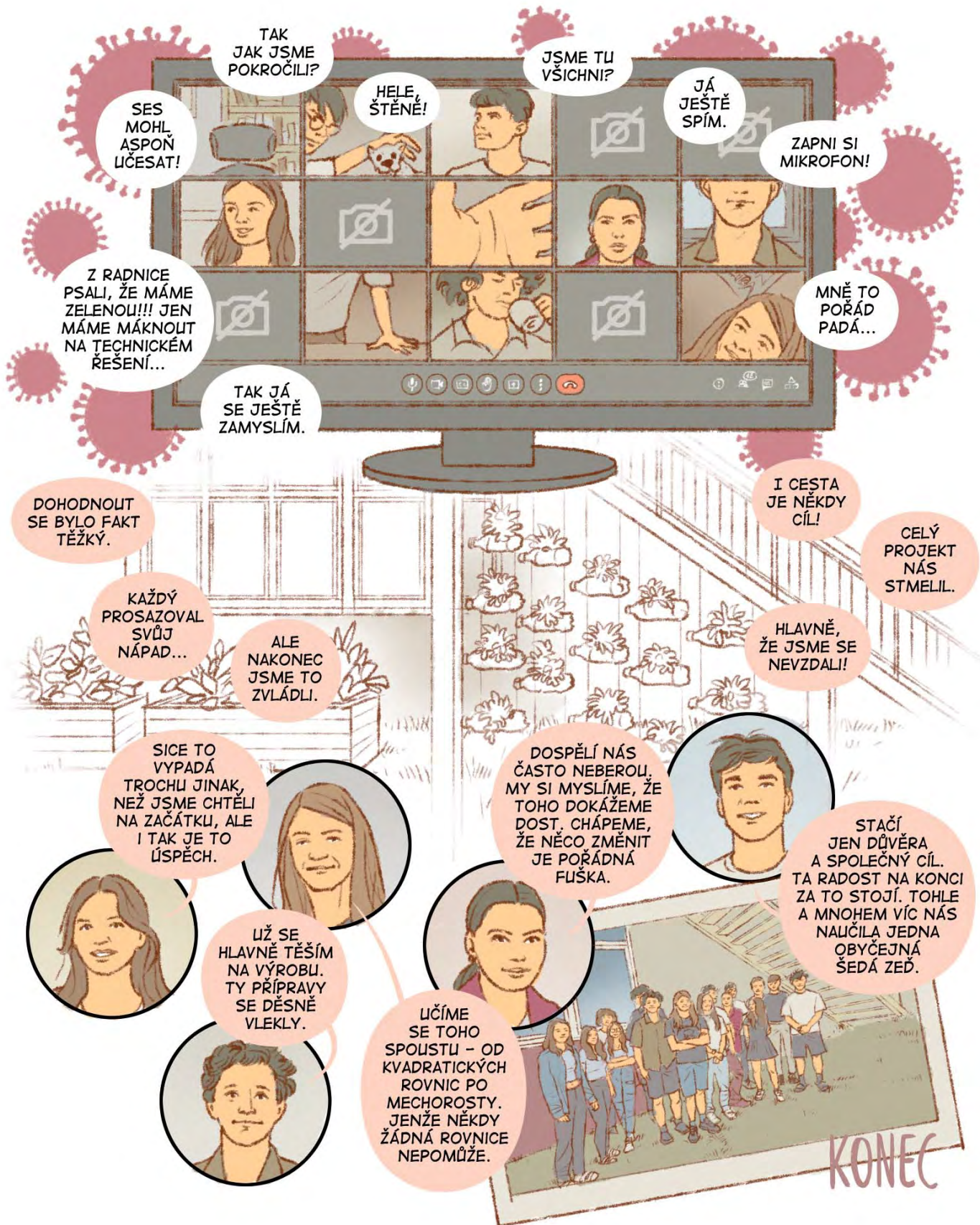
DŽUNGLE NA ZDI FAKT NEZAPLATÍME...

PETKOVOU STĚNU DOPLNÍME ZELENÝMI KONTEJNERY...

JÁ ZKUSÍM NAVRHNOUT A UDĚLAT TY KONTEJNERY, S TÁTOU V DÍLNĚ PORÁD NĚCO VYRÁBÍME...

JDE TO VŮBEC TECHNICKY?

A JÁ POHLÍDÁM ROZPOČET...

TAK
JAK JSME
POKROČILI?

JSME TU
VŠICHNI?

SES
MOHL,
ASPOŇ
UČESAT!

HELE,
ŠTĚNĚ!

JÁ
JEŠTĚ
SPÍM.

ZAPNI SI
MIKROFON!

Z RADNICE
PSALI, ŽE MÁME
ZELENOU!!! JEN
MÁME MÁKNOUT
NA TECHNICKÉM
ŘEŠENÍ...

TAK JÁ
SE JEŠTĚ
ZAMYSLÍM.

MŇĚ TO
POŘÁD
PADÁ...

DOHODNOUT
SE BYLO FAKT
TĚŽKÝ.

KAŽDÝ
PROSAZOVAL
SVŮJ
NÁPAD...

ALE
NAKONEC
JSME TO
ZVLÁDLI.

I CESTA
JE NĚKDY
CÍL!

CELÝ
PROJEKT
NÁS
STMELIL.

HLAVNĚ,
ŽE JSME SE
NEVZDALI!

SICE TO
VYPADÁ
TROCHU JINAK,
NEŽ JSME CHTĚLI
NA ZAČÁTKU, ALE
I TAK JE TO
ÚSPĚCH.

DOSPĚLÍ NÁS
ČASTO NEBEROU.
MY SI MYSLÍME, ŽE
TOHO DOKÁŽEME
DOST. CHÁPEME,
ŽE NĚCO ZMĚNIT
JE POŘÁDNÁ
FUŠKA.

STAČÍ
JEN DŮVĚRA
A SPOLEČNÝ CÍL.
TA RADOST NA KONCI
ZA TO STOJÍ. TOHLE
A MNOHEM VÍC NÁS
NAUČILA JEDNA
OBYČEJNÁ
ŠEDÁ ZEĎ.

UŽ SE
HLAVNĚ TĚŠÍM
NA VÝROBU.
TY PŘÍPRAVY
SE DĚSNĚ
VLEKLY.

UČÍME
SE TOHO
SPOUSTU - OD
KVADRATICKÝCH
ROVNIC PO
MECHOROSTY.
JENŽE NĚKDY
ŽÁDNÁ ROVNICE
NEPOMŮŽE.

KONEC

VOLÁNÍ BRNA **...malé nápady pro velké město...**

Vydal Magistrát města Brna, Odbor participace, Husova 12, 602 00 Brno

Měsíc a rok vydání: září 2022

Pořadí vydání: 1. vydání

Náklad: 2 000 ks

Tisk: Didot, spol. s r.o.

Doporučená prodejní cena: 150 Kč

ISBN: 978-80-908507-0-5